

**2023-2024 оқу жылына
бойынша элективті пәндер каталогы**

1. **Кафедра:** Химиялық пәндер
2. **Білім бері деңгейі:** бакалавриат
3. **Мамандығы:** 6В10101 - Жалпы медицина, 6В10102 - Педиатрия, 6В10103 – Стоматология
4. **Курс:** 1
5. **Элективті пән аталуы:** Химия
6. **Кредит саны:** 3
7. **Мақсаты:** Химия фундаментальды ғылым ретінде тірі ағзадағы процесстерді зерттеу мен танып-білудің маңызды құралы болып табылады. Сондықтан медициналық мамандықтардың студенттері бұл ғылымның негізгі идеяларын, заңдары мен әдістерін жақсы меңгеруі қажет.

Химия пәнінің негізгі мақсаты стоматология мамандығының студенттеріне биохимиялық процесстердің (нормальды және патологиялық жағдайда) жүруін молекулалық және жасуша деңгейіндегі негізгі физика-химиялық заңдылықтары; биологиялық белсенді қосылыстардың құрылысы мен қызмет ету механизмі туралы білім беру, медициналық стоматологиялық профильдегі мамандардың ғылыми ойлау қабілетін қалыптастыру, сондай-ақ құзыреттілігін және кәсіби маңызды қасиеттерін қалыптастыру болып табылады.

8. Міндеттері:

- сулы ерітінділерде күшті және әлсіз электролиттердің тепе-теңдігі туралы түсінік қалыптастыру;
- организмде өтетін процесстерді түсіндіретін физикалық-химиялық заңдылықтарды қолдануды үйрету;
- сапалық және сандық талдаудың негізгі принциптер түсініктемесін беру;
- сынаманың химиялық және физика-химиялық әдістерін қолдануын үйрету;
- коррозияға төзімді, жаңа стоматологиялық конструкцияға қажетті материалдарды табуға мүмкіндік беретін электрохимияның маңызды заңдарын оқыту;
- заттардың өзара байланысы, құрылыстары, қасиеттері және биологиялық активтілігі туралы түсінік қалыптастыру;

9. Пәнді таңдау негіздері:

Қазіргі жағдайда жоғарғы білімнің маңызды міндеті ретінде білімнің фундаменталдылығы болып табылады. Химия фундаментальды ғылым ретінде тірі ағзадағы процесстерді зерттеу мен танып-білудің маңызды құралы болып табылады. Сондықтан медициналық мамандықтардың студенттері бұл ғылымның негізгі идеяларын, заңдары мен әдістерін жақсы меңгеруі қажет. Бағдарлама арқылы бейорганикалық, аналитикалық және физикалық химияның айрықша маңызды тақырыптарын қамту қарастырылған.

Химия пәні биохимияның, молекулалық биологияның, физиологияның, фармакологияның, гигиенаның кейбір тарауларын меңгеру үшін теориялық база болып табылады және медико-биологиялық, клиникалық пәндерді оқыған кездегі жаңа зерттеу әдістері мен ғылыми қадамдарды кеңірек енгізуге мүмкіндік береді.

Курстың профильдеу міндеті – сүйек тінінің құрамы, сілекейдің құрамы және оның функциясы, ауыз қуысында жүретін процесстерді тереңінен зерттеу. «Фазалық тепе-теңдік», «Металдар мен қорытпалардың коррозиясы», «Беттік құбылыстар. Адсорбция» тақырыптарын өту барысында студенттердің алған білімі кейінгі ортопедиялық және терапевтік стоматологияны оқуының физика-химиялық негізі болып табылады.

Жоғары медициналық білімді оптимизациялаудың маңызды міндеті фундаменталды медициналық-биологиялық және клиникалық пәндер арасында пән аралық байланыстар мен интеграцияны кеңейту болып табылады.

10. Оқыту нәтижелері (құзыреттіліктері)

Білімі (когнитивтік сала)	Біліктілігі мен дағдылары (психомоторлық сала)	Жеке тұлғалық және кәсіби
------------------------------	---	---------------------------

		құзыреттіліктері (қатынастар)
<p>Білімі мен түсінігін көрсетеді:</p> <p>-ағзадағы химиялық үдерістердің (реакциялардың негізгі түрлері) химияның жалпы заңдары мен заңдылықтарына бағынуын;</p> <p>- химиялық үдерістердің жүруінің жалпы энергетикалық және кинетикалық заңдылықтары мен кинетикасын;</p> <p>- -дәрілік заттарды химиялық, физико-химиялық және басқа әдістерді қолдана отырып талдауды қолдану мүмкіндігін;</p> <p>- ерітінділерді дайындау әдістерін, олардың сандық сипаттамасын ;</p> <p>- органикалық қосылыстардың негізгі кластарының жіктелуін, қасиеттерін және медицинада қолданылуын.</p>	<p>- ерітінділердегі, соның ішінде биологиялық сұйықтықтар-дағы заттардың сандық құрамын анықтау үшін (массалық үлес, молярлы концентрация, эквивалентті молярлы концентрация, молярлі концентрация, молдік үлес, титр) есептік формулаларды қолданады;</p> <p>- сұйылту әдісімен ерітіндіні дайындайды;</p> <p>- медицинада қолданылатын шыны ыдыстарды, реагенттерді, құрылғыларды және физикалық-химиялық өлшемдердің негізгі тәсілдерін пайдаланады;</p> <p>- еңбекті қорғау және техника қауіпсіздік ережелерін сақтайды, химиялық зертханада қауіпсіздік жұмыс жасау дағдыларын игереді және алғашқы медициналық көмек көрсетуге қабілетті болып табылады.</p>	<p>- өзінің болашақ кәсіби қызметінде оқуда алған білімін, шеберлігін мен дағдыларын қолдану үшін химияның жалпы теориялық негіздерін қалыптастырады.</p> <p>- медициналық ақпараттық дерек көздерін және компьютерлік технологиялар базасын пайдалана отырып, химия саласындағы заңдар мен эксперименттік зерттеулер туралы ақпаратты жүйелейді және талдайды.</p> <p>- химия саласындағы байқалатын заңдылықтарды хабарлайды және олардың медицинада қолдану үлгілерін түсіндіреді;</p>

11. Реквизитке дейінгі: жалпы орта білім пәндері: биология, химия, физика және математика.

12. Реквизиттен кейінгі: медициналық биохимия, морфология және физиология.

13. Ұсынылатын әдебиеттер

Қазақ тілінде

Негізгі:

1.Қ. Н. Дауренбеков, Қ. М. Серимбетова, А. Ш. Өмірқұлов Химия : оқу құралы / . - Шымкент : Әлем баспаханасы, 2019. - 272 бет.

2.Сейтембетов, Т. С. Химия: оқулық / Т. С. Сейтембетов. - Алматы : Эверо, 2010.

Қосымша:

1.Тюкавкина Н.А., Бауков Ю.И., Зурабян С.Э., қазақ тіліне аударған ж/е жауапты редакторы С.Т.Сейтембетов. Биоорганикалық химия: оқулық / – М : ГЭОТАР – Медиа, 2014. – 400 б.

2. Веренцова Л.Г., Нечепуренко Е.В., Батырбаева А.Ә., Карлова Э.К. Бейорганикалық коллоидты және физикалық химия (студенттердің өзіндік жұмысына арналған оқу құралы) - Алматы, Эверо, 2014. -212 б.

Орыс тілінде

Негізгі:

1. Глинка, Н. Л. Общая химия. Т.1: учеб. пособие для вузов - Алматы : Эверо, 2014
2. Глинка, Н. Л. Общая химия. т. 2 : учеб. пособие для вузов - Алматы : Эверо, 2014
3. Глинка, Н. Л. Общая химия. Т. 3. : учеб. пособие для вузов - Алматы : Эверо, 2014
4. Глинка, Н. Л. Общая химия. т. 4 : учеб. пособие для вузов. - Алматы : Эверо, 2014
5. Жолнин А. В. Общая химия: учебник / А. В. Жолнин ; под ред. В. А. Попкова.- М. : ГЭОТАР - Медиа, 2012

Қосымша:

1. Патсаев, А. К. Тесты по дисциплине "химия". Ч. Тесты по неорганической, физколлоидной химии. Ч. 2. Тесты по биорганической химии : тесты . - Шымкент : Б . и., 2010
2. Веренцова Л.Г., Нечепуренко Е.В. Неорганическая, физическая и коллоидная химия. – Алматы: издательство «Эверо», 2014.

Ағылшын тілінде

1. Glinka, N. L. General chemistry. Volum 1. : manual for graduate students / N. L. Glinka, S. S. Babkina. - 27th ed. - Almaty : "Evero" , 2017. - 232 p.
2. Glinka, N. L. General chemistry. Volume 2.: manual for graduate students / N. L. Glinka, S. S. Babkina. - 27th ed. - Almaty : "Evero" , 2017. - 176 p.
3. Glinka, N. L. General chemistry. Volum 3.: manual for graduate students / N. L. Glinka, S. S. Babkina. - 27th ed. - Almaty : "Evero" , 2017. - 248 p.
4. Glinka, N. L. General chemistry. Volum 4.: manual for graduate students / N. L. Glinka, S. S. Babkina. - 27 th ed. - Almaty : "Evero" , 2017. - 176 p.
5. Nazarbekova, S. P. Chemistry: textbook / S. P. Nazarbekova, A. Tukibayeva, U. Nazarbek. - Almaty : Association of higher educational institutions of Kazakhstan, 2016. - 304 p.
6. Shokybayev, Sh. A. Teaching methods on chemistry: textbook / Sh. A. Shokybayev, Z. O. Onerbayeva, G. U. Pyassova. - Almaty : [s. n.], 2016. - 271 p.
7. Manapov, N. T. Computer chemistry: textbook / N. T. Manapov. - Almaty : Association of higher educational institutions of Kazakhstan, 2016. - 312 p.

1. **Білім беру деңгейі:** Бакалавриат
2. **Кафедра:** «Әлеуметтік-гуманитарлық пәндер кафедрасы»
3. **Білім бағдарламалары:** «6В10103 Стоматология»
4. **Курс:** 1
5. **Элективті пән атауы:** Құқық және экономика негіздері
6. **Кредит саны:** 5/2
7. **Мақсаты:** қоғам дамуының экономикалық және құқықтық заңдылықтары мен оның тиімді қызмет етуінің мәселері туралы білім жүйесін қалыптастыру
8. **Міндеттері:** - Мемлекет пен құқықтың негізгі теорияларын меңгеру;
- шектеулі ресурстар жағдайында адамдардың экономикалық мінез-құлықтарының қағидалары мен себептерін қарастыру;
- Қазақстан Республикасындағы экономикалық және құқықтық қатынастар ерекшеліктерін анықтау;
- нарықтық жүйе тиімділігінің шегі мен қызметін, сондай-ақ экономиканы реттеудің негізді нысандарын анықтау;
- Қазақстандық мемлекеттік-құқықтық даму механизмінің саяси- құқықтық жолдарын ашу;
- экономика және құқық саласындағы нормативтік-құқықтық базаның ерекшеліктерін анықтау
9. **Пән мазмұны:** мемлекет пен нарық субъектілері, мемлекет пен қоғам арасында туындайтын экономикалық-құқықтық қатынастардың даму заңдылықтарын, Қазақстандағы нарықтық экономиканың әлеуметтік-бағдарланған моделінің ерекшеліктері мен басымдықтарын зерттеу. Құқық және заңнама жүйесі. Қазақстанда медициналық қызмет көрсету кәсіпкерлігін

дамыту. Әр түрлі салалардағы сыбайлас жемқорлық әрекеттері үшін моральдық-этикалық жауапкершілік.

10.Пәнді таңдау негіздері: Бұл бағдарлама студенттерге пән бойынша қажетті білім, біліктілік және дағдыларды беру, оқыту нәтижелеріне қол жеткізу үшін әзірленген.

11. Оқыту нәтижелері:

- 1) Құқықтық және экономикалық мәселелер бойынша ғылыми мұрада жинақталған негізгі теориялық көзқарастардың білімі мен түсінігін көрсетеді;
- 2) Кәсіби саладағы мемлекеттік-құқықтық және экономикалық проблемаларды анықтау үшін алған білімді қолданады және талқылау нәтижелерін ұсынады;
- 3) Әлеуметтік, этикалық және ғылыми көзқарастарды ескере отырып, пайымдауларды қалыптастыру үшін ақпарат жинауды және түсіндіруді жүзеге асырады, медициналық қызметте арнайы терминология арқылы негізгі экономикалық және құқықтық білімді көрсетеді;
- 4) Экономика және құқық саласында алған білімдерін практикалық сабақтарда, кәсіби қызметте қолданады;
- 5) Құқықтық және экономикалық процестердің ерекшеліктерін олардың қазақстандық қоғамды жаңғыртудағы рөлін талдай алады.;

10. Реквизитке дейінгі: -

11. Реквизитен кейінгі : Қазақстан тарихы, философия, әлеуметтану және саясаттану, психология және мәдениеттану

12. Негізгі:

- 1.Таскымбаева, С. М., Каратаева Ф.М..Основы экономической теории: учеб.пособие / - Караганда : АҚНҰР, 2017. - 200 с.
- 2.Альжанова, А. Н. Основы права учеб. пособие / А. Н. Альжанова, К. К. Райханова. - ; Алматы : Эверо, 2014. - 134 с
- 3.Правоведение: учеб. пособие. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2013
- 4.Айдарханов, М. Х. Основы экономической теории: учебник. - 3-е изд., перераб. и доп. - Астана : Фолиант, 2012
- 5.Айдарханов М. Х. Основы экономической теории: учебник . 2012. - 432 б.
- 6.Жанысбеков М.А. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет негіздері: дәрістер кешені / ҚР денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. «Қазақстан тарихы және әлеуметтік-қоғамдық пәндері». - Шымкент: [б. и.], 2015. - 101 б.

Қосымша:

- 1.Жанысбеков, М. А. Основы антикоррупционной культуры: учебно-методическое пособие / - Караганда: АҚНҰР, 2016. – 198
- 2.Блак Джон Оксфорд экономика сөздігі = A dictionary of economics / сөздік; Н. Хашимзаде, М. Гарет. - 5th ed. - Нұр-Сұлтан: Ұлттық аударма бюросы, 2019. - 608 бет.
- 3.Шағын бизнестегі менеджмент: кәсіп бастау және венчурді дамыту = Small Business Management: Launching & Growing Entrepreneurial Ventures : оқулық / Г. Лонгенекер [және т.б.] ; ред. А. Б. Исембердиева ; Қаз. тіл ауд. А. Қуанышбекова. - 18-ші бас. - Алматы : "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры, 2020. - 704 б.
- 4.Куратко Д. Ф. Предпринимательство: теория, процесс, практика = Entrepreneurshiptheory, process,practice: учебник / Д. Ф. Куратко. - 10-е изд. - [б. м.]: Ұлттық аударма бюросы, 2019. - 514 стр.: (Рухани жаңғыру)
- 5.Шоу М. Н. Международное право [Текст] = International LAW: т.1 учебник / М.Н. Шоу. - 8-е изд. - Нұр-Сұлтан: Ұлттық аударма бюросы, 2019. - 640 стр.: (Рухани жаңғыру)
- 6.Шоу М. Н. Международное право [Текст] = International LAW: т.2 учебник / М.Н. Шоу. - 8-е изд. - Нұр-Сұлтан: Ұлттық аударма бюросы, 2019. - 716 стр.

Электронды деректер базалары:

1. Құқық негіздері. Қазақбаева Ж.Р., 2019 оқу құрал. Aknurpress / <https://aknurpress.kz/login>
2. Денсаулық сақтаудағы экономика және маркетинг.Төлебаев Ж.С., Сыздықова К.Ш., Маукенова А.А., 2019. Aknurpress <https://aknurpress.kz/login>

3. Макроэкономика. Есиркепова А.М., 2017. Aknurpress <https://aknurpress.kz/login>
4. Экономикалық теория негіздері. - Қарағанды: ҚарМУ баспасы, 2012. - 105б. РМЭБ <http://rmebrk.kz/>
5. Statistics for Business and Economics. / D. Anderson, D. Sweeney, T. Williams.: Cengage, 2017. - 615р. - ISBN 978-1-4737-2656-7. РМЭБ/ Anderson, David et al. <http://rmebrk.kz/>
6. Н.К. Казманов. РМЭБ/<http://rmebrk.kz/>

1. **Кафедра:** «Медициналық биофизика және ақпараттық технологиялар»
2. **Білім беру деңгейі:** Бакалавриат
3. **Мамандығы:** «Стоматология»
4. **Курс** 1
5. **Пән:** «Биофизика»
6. **Кредит саны:** 4
7. **Мақсаты:** Студенттерді адам ағзасында жүретін үрдістерді түсіндіру үшін қажетті кейбір физикалық заңдарды қолдана білуге үйрету, медициналық зерттеулерде клиника-лабораториялық және функционалды зерттеу әдістерінде, молекулалық диагностикада қазіргі заманғы техникалық құралдарды қолданудың медицинадағы ғылыми-методологиялық, ғылыми әлемдік көзқарастың қалыптасуының негізі болып табылады.
8. **Міндеттері:** Медико-биологиялық зерттеулер есептерін шығару үшін биофизиканың практикалық негізгі жетістіктері туралы білім беру. Медико-биологиялық, гигиеналық және стоматологиялық зерттеулерде қолданылатын биофизиканың негізгі әдістерін оқып үйрету. Адам ағзасында жүретін үрдістерді түсіндіру үшін физика-химиялық заңдарды қолдану білімдеріне үйрету. Студенттердің логикалық ойлау қабілетін қалыптастыру.
9. **Пән мазмұны:** Қанның реологиялық қасиеттері. Тамырлар арқылы қанның ағуының гемодинамикалық заңдылықтары. Жасуша биофизикасы. Биологиялық мембрана: құрлысы мен қасиеттері. Биологиялық мембрана арқылы заттардың тасымалдануы. Жүйке талшықтары мен қоздырылған ұлпалардың әрекет потенциалы. Медициналық құралдар мен аппараттардың жалпы сипаттамасы, классификациясы. Биопотенциалдарды тіркеуге арналған қондырғылар. Емдеуге арналған медициналық және стоматологиялық құралдар.
10. Пәнді таңдау негіздері: Биофизика – биологиялық пәндердің ішіндегі фундаментальдық пән. Биофизиканың басқа жаратылыстану, физика, химия және биология ғылымдарымен байланысы өмір сүрудің негізгі үрдістерін түсінуге мүмкіндік береді.
Биофизиканың заңдылықтарын білу емдеу және диагностикада жаңа әдістерді өңдеуге мүмкіндік береді. Қазіргі таңда биофизикалық әдістер әртүрлі ауруларды диагностикалауда, дәрілік заттардың әсерін анықтауда, емдеуді бақылауда кеңінен қолданылады. Осы әдістің теориялық негізін білу клиника-диагностикалық және емдеу іс-шараларын түсінген түрде және объективті интерпретациялау үшін қажет. Дәрігерлердің, стоматологтардың емдеу және диагностикалық тактикасы құралдардың көмегімен алынған мәліметтерге байланысты болады. Зерттеушінің құралдардың жұмыс істеуінің физикалық негізін білуі, медико-биологиялық зерттеулердегі техникалық құралдарды пайдалануға мүмкіндік береді. Бағдарлама қазіргі заманғы медициналық техникаларды меңгеруде студенттердің ғылыми білім мен практикалық дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

10. Оқытудың нәтижелері (құзыреттіліктер)

- **Білу және түсіну:**
 - адам ағзасында жүретін үрдістерді түсіндіру үшін қажетті кейбір физикалық заңдарды қолдану білімін көрсетеді.
 - медициналық зерттеулерде қолданылатын биофизикалық әдістердің негіздерін сипаттайды.
- **Білімді қолдану және түсіну:**

- топпен жұмыс істеу дағдысын қолданады, алған білім негізінде оқу экспериментін жүргізеді.
- физикалық аспаптармен жұмыс істеуді, өлшеулер жүргізуді, алынған өлшеулерді өңдеуді және талдауды қолданады.
- **Ойлауды қалыптастыру:**
 - физикалық параметрлердің тіркеуін жүргізеді, өлшеу нәтижелерін өңдейді және оларды бағалайды.
- **Коммуникативті қабілеттілігі:**
 - іздеу және өңдеу барысында алынған ақпаратты басқа пайдаланушыларға жете алады.
- **Оқу дағдылары немесе қабілеттілігі:**
 - медициналық тәжірибеде және зерттеулерде білімдер, әдістер және ғылыми принциптерді қолданады.
 - үздіксіз өздігінен білім алу мен дамуға қабілетті.

12. Реквизитке дейінгі: -

Реквизиттен кейінгі: физиология, молекулалық биология және генетика, биохимия, патологиялық физиология.

13. Әдебиеттер.

Қазақ тілінде:

- **Негізгі:**
 1. Кусаинова К.Т. Медициналық биофизика: оқу құралы – Алматы: АҚНҰР, 2016ж.
 2. Медициналық биофизика: оқу құралы / Қ. Ж. Құдабаев [ж. б.].- ОҚМФА оқу-әдіст. кеңесі шешімімен басып шығаруға ұсынды. - Алматы: Эверо, 2014.
 3. Көшенев Б. Медициналық биофизика: оқулық /Б. Көшенев; ҚР Денсаулық сақтау министрлігі; ҚММА оқу-әдістемелік секциясы. - Алматы: Қарасай, 2010.
- **Қосымша:**
 1. Қалиева Ж.А., Чудиновских В.Р. Медициналық биофизика пәніне арналған тестілік тапсырмалар: оқу құралы.-ҚР денсаулық сақтау министрлігі; Астана мед. ун-ті АҚ.-Қарағанды: ЖК "Ақнұр", 2013.
 2. Көшенев Б. Медициналық биофизикадан зертханалық жұмыстар: оқу құралы/ Б.Көшенев; Денсаулық сақтау министрлігі ҚР; Қазақстан-Ресей медициналық ун-ті. - Өнд., толықт. 2-бас. - Алматы: Эверо, 2010.
 3. Қ.Ж.Құдабаев, Ж.Ж.Абдрахманова, М.А.Махамбетова, А.Н.Сыздық «Физика» Алматы-«Эверо» 2016 ж
 4. Ү.А. Байзақ, Қ.Ж. Құдабаев. Медициналық биофизика мен медтехникалар бойынша лабораториялық практикум: оқу құралы – Алматы: Эверо, 2011

Орыс тілінде

- **Негізгі:**
 1. Ремизов А.Н. Медицинская и биологическая физика: учеб. для вузов. -2-е изд., испр и перераб. -М.: ГЭОТАР - Медиа, 2016г.
 2. Ковалева Л.В. Медицинская биофизика: учеб.пособие – Алматы АҚНҰР, 2016ж
 3. Физика и биофизика: учебник/ В.Ф. Антонов, Е.К. Козлова, А.М Черныш.- 2-е изд., испр. и доп.- М.: ГЭОТАР-Медиа, 2014.
 4. Феодорова В. Медицинская и биологическая физика. Курс лекций с задачами: учеб. пособие. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. +эл. опт. диск.
 5. Антонов В.Ф. Физика и биофизика. Краткий курс: учебное пособие. -М.: ГЭОТАР -Медиа, 2010.
- **Қосымша:**
 1. Антонов В.Ф. Физика и биофизика: рук. к практическим занятиям: учебное пособие; М-во образования и науки РФ. – 2-е изд., испр и доп. -М.: ГЭОТАР- Медиа, 2013.
 2. Чудиновских В.Р. Тестовые задания по медицинской биологической физике: учеб пособие – Караганда: ИП Изд-во «Ақнұр», 2013ж

3. Кудабаяев К.Ж. Руководство к лабораторным работам по медицинской физике: Учебно-методическое пособие высш. мед. учебных заведений Республики Казахстан. - Алматы, 2010г.
4. Физика и биофизика: практикум: учеб. пособие/В.Ф. Антонов [и др.]. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2009.

Ағылшын тілінде:

1. Kovaleva L. Educational handout on medical biophysics: textbook – Karaganda : Aknur press, 2016
2. Glaser R. Biophysics. An introduction: textbook – 2nd ed – Berlin : Springer-Verlag, 2013
3. Gilmore R. S. Single particle detection and measurement: монография. -London: Taylor & Francis Ltd, 2012.
4. Edgcombe C. J. Cyrotron Oscillators: Their Principles and Practice. -Edited by. -London: Taylor & Francis Ltd, 2011.

Электронды ресурстар:

1. Антонов В.Ф. Биофизика и биофизика [Электронный ресурс]: учебник.- Электрон, текстовые дан. (98,1 Мб). - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2010. эл. опт. диск (CD-ROM)
2. Устинов Г.Г. Медицинская физика. Физические методы и приборы в диагностике и лечении [Электронный ресурс]: учебное пособие.- Электрон, текстовые дан. (10,6 Мб).- Барнаул: Алт. ун-т, 2014.- эл. опт. диск (CD-ROM).
3. Устинов Г.Г. Медицинская физика. Физические процессы в организме человека [Электронный ресурс]: учебное пособие.- Электрон, текстовые дан. (11,7 Мб).- Барнаул: Алт. ун-т, 2015. - эл. опт. диск (CD- ROM).
4. Биофизика [Электронный ресурс]: учебник / В.Ф. Антонов [и др.].- Электрон. текстовые дан. (13,0 Мб). - М.: Б.и. 2000.- 1 эл. опт. диск (CD-ROM).
5. Практикум по биофизике [Электронный ресурс]: учебное пособие.- Электрон. текстовые дан. (11,5 Мб). - М.: ВЛАДОС- ПРЕСС, 2001. - 1 эл. опт. диск (CD-ROM)

Электронды деректер базалары

№	Атауы	Сілтеме
1	Электронды кітапхана	http://lib.ukma.kz
2	Электронды каталог ішкі пайдаланушылар үшін сыртқы пайдаланушылар үшін	http://10.10.202.52 http://89.218.155.74
3	Республикалық жоғары оқу орындары аралық электронды кітапхана	http://rmebrk.kz/
4	«Студент кеңесшісі» Медициналық ЖОО электронды кітапханасы	http://www.studmedlib.ru
5	«Параграф» ақпараттық жүйе «Медицина» бөлімі	https://online.zakon.kz/Medicine
6	«Зан» құқықтық ақпараттың электронды дереккөзі	https://zan.kz
7	Ғылыми электрондық кітапхана	https://elibrary.ru/
8	«BooksMed» электронды кітапханасы	http://www.booksmed.com
9	«Web of science» (Thomson Reuters)	http://apps.webofknowledge.com
10	«Science Direct» (Elsevier)	https://www.sciencedirect.com
11	«Scopus» (Elsevier)	www.scopus.com
12	PubMed	https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed

1. Биология және биохимия кафедрасы
2. «Стоматология» мамандығының бакалавриаты
3. Курс-1 курс
4. Элективті пән «Молекулалық биология және медициналық генетика»
5. Кредит саны -5

5. Мақсаты:

- «Стоматология» мамандығы студенттерінде жануар жасушасының молекулалық ұйымдасуы мен ДНҚ технологиялар туралы жаңаша білімдерді біріктіретін кешенді пән ретінде молекулалық биология және медициналық генетика туралы заманауи білім қалыптастыру;
- тұрғындардың денсаулығын қамтамасыз етудегі маңызын түсіну;
- жалпы кәсіби пәндер мен клиникалық дағдыларды игеруге қажетті геномдық технологиялар аумағындағы тұрақты білімдерін қалыптастыру;
- денсаулық сақтау ұйымдары қажет ететін, молекулалық биология және медициналық генетика сұрақтары бойынша іскерлік пен тәжірибелерді қалыптастыру;
- студенттерді жалпымедициналық, әлеуметтік және клиникалық пәндерді жүйелі қабылдауға дайындау;
- студенттерде, жеке өзі және ұлт денсаулығын сақтаудағы өзі таңдаған мамандығына жауапкершілік сезімді тәрбиелеу.

6. Міндеттері:

- кең таралған ауруларды тиімді анықтау (диагностика), алдын алу және емдеу мақсатында адам ағзасының қалыпты тіршілігінің және патологияларының дамуының молекулалық – генетикалық және жасушалық тетіктерінің ролін ұғынуды қалыптастыру;
- ДНҚ-технологиялар бойынша кәсіптік тәжірибе алу, жоғары технологиялық молекулалық генетикалық лабораторияларда жұмыс істеуді үйрену;
- трансгенді ағзаларды алу әдістері туралы білім алу, биотехнологияны медицинада қолдану;
- кейбір жиі кездесетін тұқым қуалаушылық ауруларды дер кезінде анықтау және алдын алу үшін тұқым қуалайтын патологиялардың негізгі белгілерін ажырата білуге үйрету;
- ауруларды диагностикалауда қолданылатын заманауи гендік инженерлік технологияларды зерттеу;
- ғылыми әдебиетпен және электронды базамен жұмыс істей білуді үйрету.
- студенттерде ғылыми жаратылыс тану көзқарас пен логиканы қалыптастыру; болашақ дәрігер дағдысына қажетті биологиялық ойлауды дамыту;

7. Таңдаудың негіздемесі: Молекулалық биология медициналық білім беру жүйесіндегі негізгі пән болып табылады және ол ақуыздар мен нуклеин қышқылдарының құрылысын және қасиеттерін, матрицалық (қалыптық) синтезді, генетикалық материалдардың құрылымын және қызмет етуін, тұқым қалайтын аурулардың пайда болу себептерін және дамуын, олардың диагностикасын және емдеу жолдарының молекулалық негіздерін түсіндіреді.

Молекулалық биологиядағы жаңалықтар мен жетістіктер медициналық-биологиялық және клиникалық пәндердің дамуына маңызды әсері бар; молекулалық медицинаның дамуына қажетті жағдай жасайды, ал

ол өз кезегінде аурулардың пайда болу себептері мен патогенезін, алдын алу мен диагностикасын және емдеуді анықтайды; биологиялық қауіптерге қарсы тұру технологияларды жасайды.

ЮНЕСКО шешіміне сәйкес, халықтың әлеуметтік жағдайының негізгі критеріі болып денсаулығы саналады. Бұл аумақтағы молекулалық медицинаның дамуы:

- еліміздің биологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз етуде үлкен рөл атқарады;
- тұрғындардың генетикалық деректерін жинақтауда қажетті жағдайды жасайды,
- жүйке-психикалық денсаулықтың, репродуктивтіліктің генетикалық картасын жасуға, жүрек-қан тамырлар және онкологиялық ауруларға бейімділігін; молекулалық ДНК-маркерлер жүйесін жасауға, жылдық диспансеризациялау шегіндегі әртүрлі аурулардың қауіпті топты қалыптастыру және мониторингтеуге мүмкіндік береді.

8. Оқытудың соңғы нәтижесі:

1) Студент біледі және түсінеді:

- Генетикалық және жасушалық гомеостаз тұрақтылығының негізгі механизмдерін түсінеді;

- Ақпараттық макромолекулалардың құрылысы мен қызметі, берілу механизмдері мен генетикалық ақпарат экспрессиясын біледі;
- Негізгі молекулалық генетикалық әдістер мен технологияларды медицинада қолдану ұстанымдарын біледі;
- Гендік және хромосомалық аурулардың пайда болу механизмдері мен себептерін, оларды диагностикалау, емдеу және алдын алу үрдерістерін біледі;
- Медицинада молекулалық-генетикалық технологиялар әдістерін қолданудың негізгі принциптері
- Жасуша циклінің реттелуі, канцерогенез және бағдарланған жасушаның өлу механизмдері
- Генетиканың заманауи жетістіктері геномика, протеомика туралы және негізгі заңдылықтарын негізгі түсініктерін көрсетеді;
- дамудың туа біткен ақаулары мен оның алдын алудың негізгі принциптерін түсінеді;
- Молекулалық биологиялық және генетикалық терминологияны 3 тілде біледі.

2) Студент білім мен түсінікті қолдана алады:

- Молекулалық – генетикалық және хромосомалық деңгейде зерттеу жұмыстары;
- Биологиялық объектілермен зертхана жағдайында заманауи эксперименттік жұмыс әдістерін қолданады;
- Денсаулықты қалыптастыру факторларын бағалайтын молекулалық-генетикалық үдерістер білімін қолдануға және қорғаныс-бейімдеуіш, реттелу мен өзіндік реттелудің қалыпты немесе патология жағдайын түсіндіруге қабілетті;
- Медицинада молекулалық-генетикалық әдістер мен технологияларды диагностикада қолданудың негізгі принциптерін түсінеді;
- Тұқым қуалайтын аурулардың алдын алу мен шежіре құрастыру мақсатында, жанұядағы аурулар туралы ақпарат жинауға қабілетті;
- Адамның патологиялық және қалыпты кариотипін ажыратады және хромосомалардың түрлі типтерін айыра біледі;

3) Студент ұғымын білдіреді:

- Негізгі молекулалық және цитогенетикалық концепциялар, молекулалық генетикалық зерттеулердің денсаулық сақтаудағы маңызы туралы;
- Заманауи молекулалық генетикалық технологияларды қолдануда биоэтика сұрақтары туралы;
- Әлеуметтік мағынасы бар мәселелер мен үдерістерді талдауға, гуманитарлы, жаратылыс тану, медициналық биологиялық, клини-калық білімдер әдістерін әртүрлі кәсіби және әлеуметтік іс әрекеттерде қолдануға дайын, әрі қабілетті;
- Кәсіби әрекеті барысында пайда болатын мәселелердің табиғи ғылымдық мағынасын анықтауға қабілетті, оларды шешу үшін биологиялық білімді қолдануға дайын;

4) Студент оқуға қабілеттілігін көрсетеді:

- Білімнің жаңа аумақтарын өздігінен зерттеуде;
- Оқу материалын шынайы тілде зерттеу үшін шет тілді меңгереді;
- Өздігінен интеллектуальды, мәдени, физикалық және кәсіби дамытуда.

Білім (когнитивті сфера)	Жасай білу және дағды (психомоторлы сфера)	Жеке және кәсіби компетенция (арақатынас)
Жасушаның ақпараттық макромолекулалары. Акуыздар. Фолдинг. Нуклейн қышқылдары: ДНҚ, РНҚ түрлері, қызметі. Нуклеин қышқылдарының биосинтезі. Репликация механизмдері және факторлары. Гендер экспрессиясы. Транскрипция.	Молекулалық-генетикалық білім үдерістерін денсаулықты қалыптастыру факторларын бағалауда пайдалана білу, қалыпты және патологиялық жағдайдағы қорғаныштық үдерістерді түсіндіру;	Ауру адамға ауру туралы ақпар беру; өзгерген шарт бойынша өмір сүруді үйрету; жоғары деңгейдегі гуманны болу, өзгенің қайғысын түсіне білу;

<p>Тетіктері және факторлары. Процессинг және сплайсинг. Трансляция. Генетикалық код және оның қасиеттері.. Ақуыз модификациясы. Прокариоттар және эукариоттар гендерінің экспрессиялануының реттелу тетіктері.</p> <p>Жасушаның генетикалық аппараты. Ген, жіктелуі, құрылысы, қасиеті. Эукариот және прокариот гендері. Геном. ДНҚ бөлімі, адам геномының ұйымдасуы. Хромосомалар, морфологиясы және классификациясы. Адам кариотипі. Генетикалық гомеостаздың бұзылуы және оның адам патологиясында көрінуі. Мутациялар. Мутагенез. Гендік мутациялардың пайда болуының механизмдері, гендегі локализация және жасаушаға, ағзаның өміршеңдігіне әсер етуі. Бір ата аналық дисомия, импринтинг. Бірнуклеотидті полиморфизм.</p> <p>Хромосомалық мутация абберациялары туралы түсінік; хромосомалық мутациялардың жіктелуі. Мутагенез және түрлері. Мутагенді факторлар. ДНҚ-ның бұзылу типтері: жеке нуклеотидтердің, жұп нуклеотидтердің бұзылуы; қостізбекті және біртізбекті ДНҚ тізбегінің үзілістері. ДНҚ репарациясы. Репарация типтері: тура, эксцизионды және пострепликативті.</p> <p>Геномның молекулалық – генетикалық зерттеу әдістері және олардың медицинадағы маңызы. ПТР молекулалық клондау, ПААГ, Саузерн гибридизациясы бойынша</p>	<p>қалыпты және патологиялық жағдайларда ағзаның өздігінен реттелу және қорғаныштық бейімделушілік үдерістерін түсіндіруде ағзаның молекулалық қызмет атқаруы туралы білімдерін қолдану;</p> <p>молекулалық генетикалық әдістер мен ауруларды диагностикалау технология-лары туралы алған білімдерін жүйелей алады;</p> <p>молекулалық биологиядан алған білімдерін дағдымалық және ғылыми зерттеу жұмыстарына қолдана алады;</p> <p>қажетті ғылыми ақпараттарды әртүрлі дерек көздерден іздеп, оны талдай алады;</p> <p>негізгі биологиялық түсініктер, биологиялық заңдар мен құбылыстар туралы білімі бар;</p> <p>қоршаған орта факторларының адам ағзасына молекулалық-генетикалық деңгейдегі әсерін біледі;</p> <p>арнаулы анықтамаларды, молекулалық-биологиялық және генетикалық терминологияны, электрондық генетикалық қойма деректерін және т.б. пайдалана білу;</p> <p>күнделікті кәсіби әрекетке және білімді магистратурада жалғастыруға қажетті іскерлігі бар;</p>	<p>ауру адамның жанұя мүшелерімен арақатынаста болу;</p> <p>ұжым мүшелерімен арақатынаста болу ;</p> <p>эффektivті коммуникация принциптерін қолдана білу;</p> <p>конфликтіні игере білу;</p> <p>психологиялық сұрақтарды шеше білу;</p> <p>ұжым жұмысын ғылыми негізде ұйымдастыру;</p> <p>ұжым мүшелерімен арақатынаста болып, орындаушылардың жұмысын ұйымдастыру және басқару шешімдерін еңбек ресурстарына байланысты табу.</p>
--	--	--

<p>секвендеу әдістері, белгілі сәйкес келетін гендерден праймерлерді алу, гендік инженерия технологиясы: Гендерді карталау әдістері. Гибридизация in situ. Геномиканың цитогенетикалық және молекулалық-генетикалық (FISH) әдістері. ДНҚ диагностикалаудың тікелей және жанама әдістері. ДНҚ - фингерпринтинг. Гендік инженерлік технологиялар. Клондау. Медициналық генетика негіздері. Адам генетикасын зерттеу әдістері. Тұқым қуалайтын аурулар: моногенді, полигенді және хромосомалық аурулар. Тұқым қуалашылық пен ортаның ауру қалыптасуындағы рөлі. Тұқым қуалайтын аурулардың алдын алу және лабораториялық диагностикалаудың әдістері. Генетикалық скрининг, пренатальдыц диагностика. Генодиагностика және генотерапия.</p>		
---	--	--

9. Пререквизиттер: мектеп бағдарламасының химиясы мен биологиясы

10. Постреквизиттер: биохимия, микробиология, физиология

11. Әдебиеттер:

Негізгі:

Орыс тілінде:

1. Есиркепов, М. М. Молекулярная биология клетки: учеб. пособие. - Караганда : ИП "Изд-во АҚНҰР", 2013. - 146 с.
2. Притчард, Дориан Дж. Наглядная медицинская генетика: учеб. пособие / Дориан Дж. Притчард, Брюс Р. Корф ; пер. с англ. под ред. Н. П. Бочкова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2009. - 200 с.
3. Муминов, Т. Основы молекулярной биологии : курс лекций. - Алматы : Эффект, 2007

Қазақ тілінде

Негізгі:

1. Әбилаев, С. А. Молекулалық биология және генетика: оқулық / С. А. Әбилаев. - 2-бас. түзет., және толықт. - Шымкент : ЖШС "Кітап", 2010. - 388 бет с.
2. Қуандықов, Е. Ө. Негізгі молекулалық-генетикалық терминдердің орысша-қазақша сөздігі - Алматы : Эверо, 2012. - 112 бет
3. Жасушаның молекулалық биологиясы. 2 т. : оқулық / Б. Альбертс [т.б.]; ағылшын тіл. ауд. Ә. Ережепов. - 6- бас.- Алматы : Дәуір, 2017.- 660 б.с.

4. Нұрғазы, Қ. Ш. Молекулалық биология: оқулық / Қ. Ш. Нұрғазы, У. К. Бисенов. - Алматы : Эверо, 2016. - 428 бет. с.
5. Жолдасов К. Т. Жасушаның тұқым қуалау негізінің құрылымы мен қызметі: оқу құралы.- Шымкент, 2014.

Қосымша әдебиеттер

1. Қуандықов, Е. Ө. Негізгі молекулалық - генетикалық терминдердің орысша-қазақша сөздігі: сөздіктер / Е. Ө. Қуандықов, Ұ. Ө. Нұралиева ; ҚР Денсаулық сақтау министрлігі С. Ж. Асфендияров атындағы ҚазҰМУ. - Алматы : Эверо, 2012. - 112 бет. с.
2. Қазымбет, П. Медициналық және биологиялық терминдердің түсіндірме сөздігі. Т. 2: сөздік /; Алматы : Эверо, 2014. - 312 бет. С

Ағылшын тілінде:

Негізгі:

1. Alberts B. [et al.]. Molecular Biology of the CELL - 3th ed., 2014
2. Cooper G. M., Hausman R. E. The Cell: a Molecular Approach. - Sinauer Associates, 2015
3. Jorde L. B., Carey J.C., Bamshad M. J. Medical Genetics, Elsevier, 2015

Электронный ресурс:

1. Әбилаев, С. А. Геном және геномдық технологиялар [Электронный ресурс] : оқу құралы / С. А. Әбилаев, Б. Д. Сексенбаев ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; Мед. БҒМ Респ. инновациялық технологиялар орталығы; ОҚМФА. - Электрон. текстовые дан. (3,35 Мб). - Шымкент : Б. ж., 2011. - 74 бет
2. Акуленко, Л. В. Биология медициналық генетика негіздерімен [Электронный ресурс] : мед. училищелер мен колледждерге арн. оқулық / Л. В. Акуленко, И. В. Угаров ; қазақ тіл. ауд. Қ. А. Естемесова. - Электрон. текстовые дан. (43.6Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 416 б. с.
3. Жолдасов К. Т. Жасушаның тұқым қуалау негізінің құрылымы мен қызметі [Электронды ресурс] : оқу құралы.- Шымкент, 2014.- 1 эл.опт. диск (CD-ROM)
4. Кульбаева, Б. Ж. Методы геномных технологий [Электронный ресурс] : лекций / Б. Ж. Кульбаева, М. М. Есиркепов, А. А. Амирбеков. - Электрон. текстовые дан. (578 Мб). - Шымкент : Б. и., 2012. - 70 с. эл. опт. диск (CD-ROM).
5. Кульбаева, Б. Ж. Генетический материал клетки. Структура и функции [Электронный ресурс] : учеб. пособие; ЮКГФА. - Электрон. текстовые дан. (24,0 Мб). - Шымкент : Б. и., 2011. - 173 эл. опт. диск (CD-ROM).
6. Кульбаева, Б. Ж. Информационные макромолекулы, Белки и нуклеиновые кислоты. Структура и функции [Электронный ресурс] : учеб. пособие /
7. Б. Ж. Кульбаева, М. М. Есиркепов ; М-во здравоохранения РК; Респ. центр инновационных технологий мед. образования и науки; ЮКГФА. - Электрон. текстовые дан. (17,7 Мб). - Шымкент : Б. и., 2011. - 135 с

Интернет-ресурсы:

1. Бочков В. Клиническая генетика, М., Медицина, 2012г.
2. Гинтер Е.К. Медицинская генетика. М, Медицина, 2003
3. Генетика. Учебник для ВУЗов/Под ред. Академика РАМН В.И. Иванова – М.: ИКЦ «Академкнига», 2011-638с.: ил.
4. Введение в молекулярную медицину. Учебное пособие/Под ред. М.А. Пальцева, М. Медицина, 2006г.
5. Коничев А.С., Севастьянов Г.А. Молекулярная биология. -.М.: изд-во Центр «Академия», 2003-400с.
6. Мушкамбаров Н.Н., Кузнецов С.Н. Молекулярная биология. Учебное пособие для студентов медицинских вузов, 3-е изд-е, Москва: Наука, 2016, 660с.
7. Фаллер Д.М., Шилдс Д. Молекулярная биология клетки. Руководство для врачей. Пер с англ. М.: БИНОМ – Пресс, 2003, 271с.
8. У. Клаг, М. Каммингс. Основы генетики – М.: Техносфера, 2010 г.
9. Курчанов.А. Генетика человека с основами общей генетики: учеб. пособие -СПб, 2011г.

10. Альбертс Б., Брей Д., Хопкин К. Основы молекулярной биологии клетки. Учебное издание. 2-е изд., испр., пер. с англ. 768ст. 2018г.
11. Спиринов А.С. Биосинтез белков, Мир РНК и происхождение жизни. Интернет -ресурсы.
12. Спиринов А.С. Молекулярная биология. Структура рибосом и биосинтез белка. – М.: (электронный учебник).

На английском языке

1. 1. Molecular Biology in Medicine. 1st Edition-Authors: Timothy M. Cox, John Sinclair, Paperback: 340 pages; Publisher: Wiley-Blackwell; 1 edition (January 15, 1997); Language: English; ISBN-10: 0632027851
2. Molecular Medicine: An Introduction 1st Edition-Author: Jens Kurreck, Cy Aaron Stein; Paperback; 404 pages; Publisher: Wiley-Blackwell; 1 edition (February 16, 2016); Language: English-ISBN-10: 3527331891
3. Human Molecular Genetics, Fourth Edition 4th Edition-Author: Tom Strachan, Andrew Read.- Paperback: 781 pages; Publisher: Garland Science; 4 edition (April 2, 2010); Language: English; ISBN-10: 0815341490.
4. Molecular Biology of the Gene (7th Edition) - Author: James D. Watson (Author) - Hardcover: 912 pages; Publisher: Pearson; 7 edition (March 2, 2013); Language: English; ISBN-10: 0321762436
5. Thompson & Thompson. Genetics in Medicine, 8e (Thompson and Thompson Genetics in Medicine) 8th Edition- Authors: Robert L. Nussbaum MD FACP FACMG (Author), Roderick R. McInnes CM MD PhD FRS(C) FCAHS FCCMG, Huntington F Willard PhD. Publisher: Elsevier; 8 edition (June 4, 2015); Language: English- ISBN-10: 1437706967
6. BRS Biochemistry, Molecular Biology, and Genetics (Board Review Series) Sixth Edition- Authors: Michael Lieberman PhD, Rick Ricer MD- Series: Board Review Series; Paperback: 432 pages.- Publisher: LWW; Sixth edition (September 14, 2013); Language: English.- ISBN-10: 1451175361
7. Medical Genetics, 5e 5th Edition - Authors: Lynn B. Jorde PhD, John C. Carey MD MPH, Michael J. Bamshad MD; Paperback: 368 pages. Publisher: Elsevier; 5 edition (September 18, 2015) – Language: English - ISBN-10: 0323188354

1. Кафедра: Микробиология, вирусология және иммунология

2. Білім беру деңгейі: Бакалавриат

3. Білім бағдарламасы: «Стоматология»

4. Курс: 2

5. Пән атауы: Микробиология және иммунология

6. Кредит саны: 4

7. Мақсаты: Микробиология пәні жұқпалы аурулар, клиникалық, санитарлық микробиология, эпидемиология, иммунология және аллергология сияқты медицина салаларының маңызды және іргелі негіздерін қалыптастырады. Болашақ дәрігердің қызметі үшін өте маңызды әрбір белгілі жұқпалы аурудың диагностикасы және диагностикалық әдістерін біледі, бұл кез-келген мамандықтың дәрігеріне қажет және микробиологияның бүкіл курсы оқып үйренуге үлкен көңіл бөлетін мәселе болып табылады.

8. Міндеттері:

Қазіргі медициналық микробиологияның негізгі міндеттері:

- адам ағзасының патологиялық жағдайларының пайда болуындағы микробтардың рөлін зерттеу;
- адамның жұқпалы ауруларының қоздырғыш микробтарын, сондай-ақ адамдар мен жануарларға ортақ ауруларды зерттеу;
- адам ауруларының қоздырғыштарының құрылымы мен метаболизмін зерттеу;
- қоршаған орта факторларының микробтардың тіршілік әрекетіне әсерін зерттеу;
- адам ағзасының, топырақтың, судың, ауаның, тамақ өнімдерінің, дәрілік шикізаттың, өндірістік, тұрмыстық, медициналық және басқа да объектілердің микрофлорасын зерттеу;

- жұқпалы ауруларды зертханалық диагностикалау құралдары мен әдістерін әзірлеу және жетілдіру; - адамның жұқпалы ауруларының (вакциналар, сарысулар, иммуноглобулиндер, антибиотиктер және өзге де препараттар)нақты алдын алу және емдеу үшін тиімді құралдарды әзірлеу және іздеу;

- профилактикалық және емдеу құралдарын өндіруде микробиологиялық синтез өнімдерін пайдалану.

9. Пәннің мазмұны. Жалпы микробиология пәні микро- және макроорганизмнің өзара әрекеттесу заңдылықтары туралы теориялық білімді, микробиологиялық, молекулалық-биологиялық, иммунологиялық диагностика әдістері, адамның инфекциялық және оппортунистік ауруларын, оның ішінде COVID-19 емдеу мен алдын алудың негізгі бағыттары бойынша практикалық дағдыларды қалыптастырады. Иммунология негіздерін, иммунопрофилактика, иммунотерапия әдістерін, вакциналар, олардың маңызын, алу принциптерін түсіндіреді.

10. Пәнді оқыту негіздері: Жұқпалы аурулар мен микробтық емес жұқпалы аурулардың зертханалық диагностикасында бактериологиялық, вирусологиялық, иммунологиялық және басқа зертханаларда жүргізілетін микробиологиялық диагностика әдістері маңызды орын алады. Микробиологиялық диагностика ауру тудырған науқастың ағзасында оның компоненттерін (антигендер, нуклеин қышқылдары), оның қалдықтарын (токсиндерді) немесе гомеостаз параметрлеріндегі өзгерістерді (иммунологиялық көрсеткіштер) анықтауға негізделген. Диагностикалық микробиологиялық зерттеулерді дәрігердің практикалық қызметіне жақындату үшін қарастырылып отырған микроорганизмдер патогенетикалық және эпидемиологиялық белгілерді, олар тудыратын ауруларды (зооантропоноздар, ішек инфекцияларының топтары, жара инфекциялары және т.б.) ескере отырып топтастырылған. Бұл алдын-ала клиникалық диагнозға сүйене отырып, микробиологиялық зерттеудің материалы мен бағытын таңдауды негіздеуге мүмкіндік береді. Алынған зертханалық нәтижелер дәрігерге аурудың нақты диагнозын қоюға және ұтымды антибиотикалық және иммунотерапияны тағайындауға мүмкіндік береді.

11. Оқыту нәтижелері:

ОН 1	Ересектер мен балалардағы негізгі стоматологиялық ауруларды диагностикалау үшін базалық және клиникалық білімді көрсетеді.
ОН 4	Кез- келген жастағы науқастардың негізгі стоматологиялық ауруларын емдеуді және алдын-алуды қамтамасыз етеді.
ОН 8	Медициналық практикада және зерттеуде ғылыми принциптерді, әдістер мен білімді қолданады. Үздіксіз білім алу мен дамуға қабілетті.

12. Реквизитке дейінгі: химия, молекулалық биология және медициналық генетика, морфология және физиология негіздері.

13. Реквизиттен кейінгі: Жұқпалы аурулар, дерматовенерология және фтизиатрия

14. Әдебиеттер

Электрондық ресурстар, соның ішінде, бірақ оны меншектелмейді: мәліметтер базасы, анимациялық симуляторлар, кәсіби блогтар, веб-сайттар, басқа электронды	№	Атауы	Ссылкасы
	1	ОҚМА Репозиторийі	http://lib.ukma.kz/repository
	2	Электронды каталог - ішкі пайдаланушылар үшін - сыртқы пайдаланушылар үшін	http://10.10.202.52 http://89.218.155.74
	3	Республикалық жоғары оқу орындары аралық электрондық кітапхана	http://rmebrk.kz/

анықтамалық материалдар (мысалы: видео, аудио, дайджест)	4	«Студент кеңесшісі» Медициналық ЖОО электронды кітапханасы	http://www.studmedlib.ru	
	5	«Параграф» ақпараттық жүйе «Медицина» бөлімі	https://online.zakon.kz/Medicine	
	6	«Заң» нормативтік-құқықтық актілер базасы	https://zan.kz/ru	
	7	«Aknurpress» сандық кітапхана	https://aknurpress.kz/login	
	8	Ғылыми электрондық кітапхана	https://elibrary.ru/	
	9	«BooksMed» электронды кітапханасы	http://www.booksmed.com	
	10	«Web of science» (Thomson Reuters)	http://apps.webofknowledge.com	
	11	«Science Direct» (Elsevier)	https://www.sciencedirect.com	
	12	«Scopus» (Elsevier)	www.scopus.com	
	13	PubMed	https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed	
	Электрондық оқулықтар	<p>1. Алимжанова, Ф. Т. Жеке микробиология. 1-2 бөлім [Электронный ресурс]: оқу құралы / Ф. Т. Алимжанова. - Электрон. текстовые дан. (60.9Мб). - Алматы : Эверо, 2016. - 380 бет. эл. опт. диск (CD-ROM).</p> <p>2. Медицинская микробиология, вирусология и иммунология. В 2 т. Т.1, 2 [Электронный ресурс] : учебник / под ред. В. В. Зверева, М. Н. Бойченко. - Электрон. текстовые дан. (47,3 Мб). - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2011. - 448+480 с. эл. опт. Диск</p>		
	Әдебиет	<p>Қазақ тілінде негізгі:</p> <p>1. Медициналық микробиология, вирусология және иммунология: оқулық. 2 томдық. 1 том / қазақ тіліне ауд. Қ. Құдайбергенұлы; ред. В. В. Зверев. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 416бет с.</p> <p>2. Медициналық микробиология, вирусология және иммунология: оқулық. 2 томдық. 2 том / қаз. тіл. ауд. Қ. Құдайбергенұлы. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 480 бет. с.</p> <p>3. Жеке микробиология. 1 бөлім. Медициналық бактериология : оқу құралы / Ф. Т. Алимжанова [ж/б.]. - Алматы: Эверо, 2016. - 380 бет. с.</p> <p>4. Жеке микробиология. 2 бөлім. Медициналық протозоология, микология және вирусология : оқу құралы / Ф. Т. Алимжанова [ж/б.]. - Алматы : Эверо, 2016. - 272 бет. с.</p> <p>5. Бахитова, Р. А. Микробиология, вирусология пәнінен дәрістер жинағы: оқу құралы / Р. А. Бахитова. - ; Атырау облыстық біліктілігін арттыратын және қайта даярлайтын ин-т басп. ұсынған. - Алматы : Эверо, 2014. - 160 бет. с.</p> <p>6. Нуржанова, А. У. Микробиология және вирусология: оқу құралы / А. У. Нуржанова, М. Ш. Сералиева, Н. У. Абдукасымова. - ; Шымкент мед. колледж. оқу-әдіст. кеңесінде талқыланып, баспаға ұсынған. - Шымкент : "Нұрлы Бейне", 2012. - 272 бет. с.</p> <p>7. Арықпаева, Ү. Т. Медициналық микробиология. Т. 1 : оқу құралы - Қарағанды: ЖК "Ақ Нұр", 2012. – 100 экз.</p> <p>8. Арықпаева, Ү. Т. Медициналық микробиология. Т. 2 : оқу құралы . - Қарағанды: ЖК "Ақ Нұр", 2012. – 100 экз.</p> <p>Орыс тілінде:</p> <p>негізгі:</p> <p>1. Микробиология, вирусология: руководство к практическим занятиям: учебное пособие / под ред. В. В. Зверева. - ; Мин. образования и науки РФ. Рекомендовано ГБОУ ДПО "Российская мед. акад. последипломного образования" Мин. здравоохранения РФ. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 360 с.</p>		

	<p>2. Основы микробиологии и иммунологии: учеб. для мед. училищ и колледжей / под ред. В. В. Зверева, М. Н. Бойченко ; М-во образования и науки РФ. - ; Рек. ГБОУ ДПО "Рос. мед. акад. последипломного обр.". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 368 с. : ил.</p> <p>3. Микробиология: учебник / под ред. В. В. Зверева, М. Н. Бойченко. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 608 с. : ил.</p> <p>4. Сейтханова Б.Т. Учебное пособие к лабораторным занятиям по частной микробиологии (кишечные инфекции): учеб. Пособие. – Шымкент, 2012 г</p> <p>5. Тлепов, А. А. Микробиология: учебное пособие для высш. учеб. заведений / А. А. Тлепов. - Алматы : Эверо, 2011. – 314</p> <p>қосымша:</p> <p>1. Микробиология, вирусология: руководство к практическим занятиям: учебное пособие / под ред. В. В. Зверева. - ; Мин. образования и науки РФ. Рекомендовано ГБОУ ДПО "Российская мед. акад. последипломного образования" Мин. здравоохранения РФ. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 360 с.</p>
--	---

1. Кафедра: «Қалыпты анатомия»

2. Білім бері деңгейі: бакалавриат

3. Мамандығы: 6В10103-«Стоматология»

4. Курс: 2

5. Элективті пән атауы: «Анатомия»

6. Кредит саны: 5

7. Мақсаты: білім алушыларға организмнің және оны құрайтын системалардың морфо-функционалдық ерекшеліктері туралы жүйелік білімдерін қалыптастыру, сонымен бұл келешекте клиникалық кафедраларда оқып, дәрігер-стоматологтың дағдыларын меңгеруге септігін тигізеді; студенттердің клиникалық пәндерді оқу үшін базисті қамтамасыз ететін және дәрігерлік ойлауды қалыптастыруға ықпал ететін ауыз қуысы мүшелерінің құрылысы мен дамуының макро - функционалдық морфологиясы туралы білімін қалыптастыру.

8. Міндеттері: жаңа ғылыми анатомиялық мәліметтерді және әдістемелік-теориялық концепцияларды ескере отырып, адам денесі құрылысы жайында негізгі түсінік пен заңдылықтарды зерттеу;

-жалпы тұрғыдан қарастырғанда, сондай-ақ қоршаған ортаның құбылмалы жағдайларына, еңбек пен әлеуметтік факторларға байланысты адам организмнің құрылысы мен функциясы арасындағы өзара қарымқатынас және әсерлесу туралы ғылыми көзқарас қалыптастыру;

9. Пән мазмұны: Анатомия пәні. Қаңқа туралы жалпы мәлімет. Бас сүйегінің құрылысы. Бас қаңқасының топографиясы. Сүйек қосылыстары. Жалпы миология. Бас бұлшықеттері. Мойын бұлшықеттері. Ас қорыту жүйесі. Ауыз қуысы ағзалары. Тістердің жалпы анатомиясы. Жеке тіс анатомиясы. Тыныс алу жүйесі. Несеп – жыныс жүйесі. Жүрек қан-тамырлар жүйесі. Лимфа жүйесі. Нерв жүйесі. Эндокриндік жүйесі. Сезім ағзалары.

10. Пәнді таңдау негіздері: Адам анатомиясы – адам организмнің құрылысы мен пішіні, шығу тегі мен дамуы туралы ғылым. Ол қоршаған ортаның әлеуметтік факторлардың, еңбек пен дене шынықтырудың адам ағзаларына әсерін қарастырады. Анатомия медициналық білімдердің фундаментін құрайтын пән болып табылады

11. Оқыту нәтижелері (құзыреттіліктері)

Білу және түсіну: анатомия пәнінің мазмұнын, мақсаттарын, мүше жүйелерінің құрылысы мен топографиясын, анатомиялық препараттармен жұмыс жасай алады.

Білім мен түсінікті қолдану: анатомиялық препараттарда мүшелерді, олардың бөлімдерін және құрылыс детальдарын табу, дене бетіне мүшелер мен олардың бөлімдерінің проекциясын шығара алу.

Пікірін қалыптастыру: алғашқы жедел жәрдем көрсету дағдылырын меңгеру мақсатында мүшелер мен мүшелер жүйелерінің анатомиясы мен топографиясына анализ жасау, ағза құрылысы мен қызметінің ерекшеліктерін танып білу, эксперименттік зерттеу жүргізген байқаудан алынған ақпаратты анализ жасап организмге және оның бөлек жүйелеріне маңыздылығын анықтай білу.

Коммуникативті қабілеті: жаңа білімді меңгеруге дайындығы мен қабілетін көрсетеді, оқу және ғылыми әдебиеттермен, компьютерлік оқыту бағдарламаларымен және электрондық оқулықтармен, интернет көздерімен, электронды мәліметтер базасымен, ОБСӨЖ презентациясымен жұмыс істеу дағдыларын көрсетеді.

12. Пререквизиттер - биология, адам анатомиясы, молекулярлы биология және медициналық генетика.

13. Постреквизиттер - бас пен мойынның топографиялық анатомиясы, жалпы патология (патологиялық анатомия, патологиялық физиология).

14. Әдебиеттер

негізгі:

1. Рақышев, А. Р. Адам денесі. 3 томдық. Т. 2. Ас қорыту жүйесі. Тыныс алу жүйесі. Несеп-жыныс жүйесі. Эндокриндік бездер. Тамырлар туралы ілім. Лимфа жүйесі- М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014.
2. Рақышев, А. Р. Адам денесі. 3 томдық. Т. 3. Жүйке жүйесі. Сезім мүшелері: оқулық / А. Р. Рақышев. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 376 бет
3. Рақышев, А. Р. Адам денесі. 3 томдық. Т. 1. Сүйектер туралы ілім. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2014
4. Кузенбаева, Ә. О. Адам анатомиясы. 1 - кітап: оқу құралы /. - Алматы: Эверо, 2016. - 292 бет. с.
5. Кузенбаева, Ә. О. Адам анатомиясы. 2- кітап : оқу құралы . - Алматы: Эверо, 2016. - 248 бет.с.

Қосымша:

1. Рақышев, А. Р. Адам анатомиясы. 1-кітап оқулық / А. Р. Рақышев. - 2-бас., түзет. және толықт.; ҚР Жоғары оқу орындарының қауымдастығы. - Алматы : Дәуір, 2009. - 420 бет.
2. Адам анатомиясы. Т. 2. Ішкі мүшелер жүйесі және эндокринді бездер атлас / Ә. Б. Әубәкіров [ж. б.] ; жалпы ред. басқ. А. А. Идрисов. - Астана : Фолиант, 2008. - 251 бет
3. Рақышев А.Р. Адам анатомиясы I,II том 2004
4. Рақышев А.Р. Адам анатомиясының атласы, I,II том. Алматы: «Кітап», 2006.
5. Жұмабаев У., Әубәкіров Ә.Б., Досаев Т.М. ж.т.б. Адам анатомиясы, атлас. I,II,III,IV том. Астана: «Фолиант», 2005.

Электрондық ресурстар:

1. Билич, Г . Л .Анатомия человека. Атлас. В 3 т. Т.1. Опорно-двигательный аппарат. Остеология. Синдесмология. Миология [Электронный ресурс] : учебник - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013.
2. Билич, Г . Л .Анатомия человека. Атлас. В 3 т. Т. 2 [Электронный ресурс] : М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013.
3. Билич, Г . Л .Анатомия человека. Атлас. В.3 т. Т. 3 [Электронный ресурс] : учебник М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013.
4. Анатомия человека. В 2 т. Т. 1 [Электронный ресурс] : учебник М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013.
5. Анатомия человека. В 2 т. Т. 2 [Электронный ресурс] : учебник - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013.
6. Сайт : www.ukma.kz
7. Репозиторий ЮКМА <http://lib.ukma.kz/repository/>
8. Республиканская межвузовская электронная библиотека <http://rmebrk.kz/>
9. Консультант студента <http://www.studmedlib.ru/>
10. Ашық кітапхана [https:// kitap.kz/](https://kitap.kz/)
11. <http://t.me/AkzharkynGaukhar>

1. **Кафедра:** Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы
2. **Дайындық деңгейі:** Бакалавриат
3. **Білім бағдарламасы:** «Стоматология» 6В10103
4. **Курс:** 2
5. **Элективті пәннің атауы:** «Сәулелі диагностика негіздері»
6. **Кредит саны:** 3
7. **Мақсаты:** студенттерді тістер мен жақтардың, самай-төменгі жақ буынының аурулары мен жарақаттық зақымдануларын сәулелі зерттеулерінің ерекшеліктерімен, сілекей бездерінің аурулары диагностикасындағы сиалогграфияның мүмкіндіктерімен таныстыру, сәулелі диагностика үрдісін ұйымдастыру мен болжамдық диагноз қоюдың білімін, адам ағзасы мен жүйелерінің сәулелі диагностикасының негізгі зерттеу әдістері мен жалпы қағидалары және мүмкіншіліктері туралы білімін қалыптастыру. Алған білімдерін клиникалық тәжірибеде қолдануды үйрету.
8. **Міндеттері:** Рентген көрінісі, сиалогграфия, томография тәсілдерінің зерттеу проекциясын, аумағын, сурет сапасын және ағза мен жүйе анатомиялық түзілімдерін таба білуге үйрету: стоматологиялық аурулардың рентген симптомдары мен синдромдарын таба білуге және негізгі синдромды анықтай білуге үйрету.
9. **Пән мазмұны:** Сәулелік диагностика негіздері – жоғарғы оқу орын жүйесінде жалпы сәулелік диагностикада жаңа инновациялық технологияны теория мен практикада қолдану
10. **Пәнді таңдау негіздері:** Сәулелі диагностика бөлмелерінің орналасу принциптерін, ондағы жұмысты ұйымдастыру, аппаратура құрылысымен танысу, иондаушы және иондаушы емес сәулеленуден қорғану мүмкіндіктерін;
Стоматологиядағы заманауи жаңа және дәстүрлі сәулелі диагностика тәсілдерін, диагностикалық көрінісін алу принциптерін;
Тістер мен жақтардың, самай-төменгі жақ буынының анатомиясын;
Тістер мен жақтардың, самай-төменгі жақ буынының аурулары мен жарақаттық зақымдануларының негізгі синдромдары мен симптомдарын;
Стоматологиядағы сәулемен зерттеудің көрсеткіштері мен кері көрсеткіштерін айыра білімін көрсетеді;
Медициналық қызметкерлердің деонтологиясы мен этикасының қағидаттарын, пациентті сәулелік зерттеу әдістеріне психологиялық тұрғыда дайындауды көрсетеді;
Сәулелі зерттеудің негізгі әдістерінің білімін көрсетеді;
Науқастарды иондаушы сәуледен қорғау сұрақтарының білімін көрсетеді;
Сәулелі диагностиканың көрсеткіштері мен кері көрсеткіштерін бағалауда;
Сәулелі диагностиканың көлемі мен кезеңділігін бағалауда;
Ұсынылған суреттерде адамның барлық ағзаларының анатомиялық кескінін талқылауда;
Сәулемен зерттеу көріністерінде стоматологияда жиі кездесетін аурулардың негізгі белгілерін таба білу.
11. **Оқыту нәтижесі (күзіндеттіліктер):**
Сәулемен зерттеудің көрсеткіштері мен кері көрсеткіштерін айыра білу;
Тыныс алу, жүрек қан тамыр, ас қорыту, зәр шығару, жүйке, эндокриндік жүйе, қаңқа анатомиясын білу;
Ағза және жүйе ауруларының негізгі синдромдары мен симптомдарын білу;
Сәулелі диагностиканың көлемі мен кезеңділігін бағалау;
Ұсынылған суреттерде адамның барлық ағзаларының анатомиялық кескінін талқылау;
Сәулемен зерттеу көріністерінде ағза мен жүйелерде жиі кездесетін аурулардың негізгі белгілерін таба білу;

Клинико-сәулелі әдістер негізінде диагноз қоя білу.

Білімі (когнитивті сала)	Дағды мен білу (психомоторлы сала)	Жеке тұлғалық және кәсіби күзiреттiлiктерi (қатынастар)
	<p>Сәулемен зерттеудің көрсеткіштері мен кері көрсеткіштерін айыра білу; Сәулелі зерттеу (рентген, дентальді бағдарламамен КТ, МРТ, сиалография және т.б.) кезектілігі мен зерттеу көлемін айыра білу; Стоматологиялық ағзалардың ауруларының сәулелі диагностика тәсілдерін таңдай білу; рентгенография, КТ, МРТ, сиалографияда жақ-бет аймағы ағзаларының анатомиялық көріністерін өздігімен анықтау; сәулемен зерттеу көріністерінде стоматологияда жиі кездесетін аурулардың негізгі белгілерін таба білу.</p>	<p>Сәулемен зерттеудің көрсеткіштері мен кері көрсеткіштерін айыра біледі Сәулелізерттеу (рентген, дентальді бағдарламаланған КТ, МРТ, сиалография және т.б.) зерттеу кезектілігі мен зерттеу көлемін айыра біледі. Тістердің, жақ-бет аймағының патологиясының сәулелі диагностика тәсілдерін таңдай біледі Рентгенография, дентальді бағдарламаланған КТ, МРТ, сиалографияда ағзалардың анатомиялық көріністерін өздігімен анықтайды. Сәулемен зерттеу көріністерінде стоматологиялық ағзаларда жиі кездесетін аурулардың негізгі белгілерін табады.</p>

12. Реквизитке дейінгі: мамандықтарға кіріспе

13. Реквизиттен кейінгі стоматология, травматология, ортопедия

14. Әдебиет:

негізгі:

Лучевая диагностика : учебник / М-во образования и науки РФ ;

под ред. Г. Е. Труфанова. - ; Рек. ГОУ ВПО "Первый МГМУ им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 496 с.

Сәулелі диагностика: оқулық / РФ білім және ғыл. министрлігі ;

Г. Е. Труфановтың редакциясымен; қазақ тіліне ауд. А. Б. Ахметбаева; жауапты ред. А. Қ. Ахметбаева. - ; И. М. Сеченов атындағы ГОУ ВПО "Бірінші Москва мемл. мед. ун-ті" ұсынған. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 576 бет. с.

Лучевая диагностика : учебник / М-во образования и науки РФ ; под ред. Труфанова Г. Е. - ; Рек. ГОУ ВПО «Первый МГМУ им. И. С. Сеченова» . – М. : ГЭОТАР – Медиа, 2013. – 496 с

Лучевая терапия: учебник / М-во образования и науки РФ ; под ред. Г. Е. Труфанова. - Рек. ГОУ ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 208 с.

Сәулелік диагностика. Бірінші кітап. Кеуде қуысы мүшелерінің қалыпты көрінісі және ауруларының рентгенологиялық негіздері/

Ә. Хамзин. - Алматы : Эверо, 2010. - 148 бет. с.

Сәулелік диагностика. Екінші кітап. Ас қорыту мүшелерінің қалыпты көрінісі және ауруларының сәулелік белгілері/

Ә. Хамзин. - Алматы : Эверо, 2010. - 110 бет. с.

Илясова, Е. Б. Лучевая диагностика : учеб. пособие . - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2009.

қосымша:

Лучевая диагностика органов грудной клетки: национальное рук.

/ Гл. ред. серии С. К. Терновой, Гл. ред. тома В. Н. Троян, А. И. Шехтер. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 584 с.

Бургенер, Фрэнсис А.

Лучевая диагностика заболеваний костей и суставов. Более 1000 рентгенограмм: руководство: атлас: пер. с англ. / Фрэнсис А. Бургенер, М. Кормано, Т. Пудас ; под ред., С. К. Тернового, А. И. Шехтера. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 552 с.

Ланге, С. Лучевая диагностика заболеваний органов грудной клетки: руководство: атлас / С. Ланге, Дж. Уолш ; пер. с англ. под ред. С. К. Тернового, А. И. Шехтера. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 432 с.

Лучевая диагностика и терапия заболеваний головы и шеи: национальное рук.

/ гл. ред серии С. К. Терновой, гл. ред. тома Т. Н. Трофимова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 888 с. -

Лучевая диагностика и терапия в акушерстве и гинекологии: национальное рук. / гл. ред. серии С. К. Терновой, гл. ред. тома Л. В. Адамян. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 656 с.

Бургенер, Фрэнсис А. Лучевая диагностика заболеваний костей и суставов. Более 1000 рентгенограмм: руководство: атлас: пер. с англ. / Фрэнсис А. Бургенер, М. Кармано, Т. Пудас ; под ред. С. К. Тернового, А. И. Шехтера. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2011. - 552 с.

Электронды әдебиеттер:

Сәулелі диагностика [Электронный ресурс] : оқулық / қазақ тіл. ауд. А. Б. Ахметбаева ; ред. басқ. Г. Е. Труфанов. - Электрон. текстовые дан. (421Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 576б. с.

Лучевая диагностика. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / под ред. Г. Е. Труфанова. - Электрон. текстовые дан. (81,6 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2011. - 416 с.

Лучевая диагностика [Электронный ресурс] : учебник / А. Ю. Васильев, Е. Б. Ольхова. - Электрон. текстовые дан. (176 МБ). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР- Медиа", 2009. - 688 с.

Серов В. Н. Лучевая диагностика [Электронный ресурс] : атлас по рентгеноанатомии: пер. с англ.– А., 2007.- эл. опт. диск (CD-ROM)

1.Кафедра: Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық.

2.Дайындық деңгейі – Бакалавриат.

3.Мамандығы: «Стоматология»

4.Курс-2, семестр-4

5.Элективті пәннің атауы: «Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтаудағы этика»

6.Кредит саны-4/120

7.Мақсаты: қоғамдық денсаулық сақтау және саясат стратегиясы саласындағы жекелеген қызмет түрлеріне этикалық аспектілерді анықтау үшін қоғамдық денсаулық негізгі этикалық принциптері (халық және адам ресурстарын басқару нысаналы топтарға кемсітпеушілік тәсіл) қолдануға болады.

8.Міндеттері:

- жаңа және қолданыстағы құқықтық нормаларды жетілдіру, жалпы медицина және қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы білім мен дағдыларды дамытуға қалыптастырады;
- оқу кезеңі ішінде студенттердің әлеуметтік және құқықтық принциптерді, моральдық және кәсіби жауапкершілігін қалыптастыру;
- қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы этикалық және құқықтық құралдарымен жұмыс істеу және студенттердің дағдылары мен қабілеттерін қалыптастыру.
- Студенттерге қоғамдық денсаулық сақтау саласында этиканың негізгі мәселерімен таныстыру

9.Пән таңдауды негіздеу Медициналық этика (лат. *ethica*, грек тілінен алғанда *ethice* – адамгершілікті зерделеу), немесе **медициналық деонтология** (греч. *deon* – парыз;

«деонтология» термині соңғы жылдардағы отандық әдебиетте кеңінен қолданылуда), – яғни бұл – медициналық қызметкерлердің кәсіби міндеттерін орындау барысындағы этикалық нормалар мен қағидаттар жиынтығы.

Медициналық этика үш негізгі бағыт бойынша тұлғаралық қарым-қатынастардың әртүрлі мәселелерін зерделейді және шешеді:

- медициналық қызметкер – емделуші,
- медициналық қызметкер – емделушінің туысқандары,
- медициналық қызметкер – медициналық қызметкер.

Төрт әмбебап этикалық принциптер мыналар: қамқорлығынсыз қайырымдылық, автономия, әділдік және толықтығын.

Кейбір ғалымдар кәсіби этика (денсаулық сақтау саласындағы мамандарды тиімді әрекет құндылықтар етуге көмектеседі) денсаулық үш шарасыз өкілдігінің этика туралы бар; қолданбалы этика (денсаулық сақтау саласындағы стратегиялық жоспарлау мен орындау күрделі проблемаларды бөлектеу үшін көмектесетін құндылықтар); және этика насихаттау (халықтың денсаулығына және әлеуметтік әділеттілік артық құны).

Кәсіби этика қоғам ортақ пайдасына шешімдер қабылдауға денсаулық сақтау саласындағы мамандарға: кәсібилік және моральдық, сенім этикалық өлшемдері жатады. Этика туралы дәлелдер, бұл нысан оқу орындары мен денсаулық сақтау практиктердің студенттер арасында кәсіби мәдениетін құруға бағытталған, ол, атап айтқанда, тарих және осы мамандық дәстүрлерін назар аударады. Ол шеберлігі және сенім қоғамдық борышын сезімін күшейтеді. Кәсіби этика рөлі бағдарланған, мамандар өз функцияларын жүзеге асыратын тиімді әрекет етуге көмек болып табылады.

10. Оқытудың нәтижесі.

1) Білім мен түсіністік (зерттелген саладағы білім мен түсініктерді көрсету, осы саладағы ең озық білім элементтерін қоса алғанда): этика негіздері мен денсаулық сақтау дағы заңнаманы біледі; қоғамдық денсаулық сақтаудағы ұйымдастыру, жоспарлау және басқару негіздерін біледі; науқастардың құқықтары мен міндеттерін біледі; денсаулық сақтау саласындағы құқықтар мен міндеттерді, олардың қауіпсіздік кепілдіктерін біледі

2) Білім мен түсінікті қолдану (осы білімді және түсінікті кәсіби деңгейде қолдану): халықтың денсаулығының экономикалық тиімділігін талдауды жүргізеді; қоғамдық денсаулық сақтау проблемаларын шешу үшін сандық зерттеу әдістерін қолданады; денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастық мәселелерін тұжырымдай алады және оларды шешу әдістемесін әзірлейді; халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығына және халықтың денсаулығын қорғау туралы зерттеулер жүргізеді.

3) Ойларды қалыптастыру (аргументтерді қалыптастыру және зерттелетін саладағы мәселелерді шешу): денсаулықты басқару жүйесін жетілдіру үшін дәлелдерді қалыптастырады; денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастық мәселелер туралы дәлелдер жасайды және оларды шешеді; этикалық және құқықтық нормаларды сақтай отырып, жанжалды жағдайларды шешеді.

4) Оқыту дағдысы немесе оқуға деген қабілеттілік (әлеуметтік, этикалық және ғылыми көзқарастарды ескере отырып, пайымдаулар жасауға қажет ақпаратты жинау және интерпретациялау): жеке пайымдауларды, реферат және презентация жасауды, жобаны және тәжірибелік оқытуды, студенттік үйірмені, студенттік ғылыми-зерттеу конференцияларында ұсынады және, т.б.; денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастық, сондай-ақ денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастықтың экономикалық және құқықтық базаны ұйымдастыру ережелерін түсіндіреді

5) Коммуникативті қабілеттілік (мамандарға, онымен қоса, маман емес тұлғаларға ақпаратты, идеяны, мәселелер мен шешімдерді хабарлайды): медициналық заңнамамен денсаулық сақтаудағы санитарлық-эпидемиологиялық қызметтуралы интеграциялау сұрақтарды қарастырады; науқас пен дәрігердің, науқас пен науқастың, дәрігердің, дәрігердің, басқа медицина қызметкерлерінің арасында медициналық құпияны сақтай отырып, өзара қарым-қатынас жасау этикасының қағидаттарын тиімді қолданады.

Реквизитке дейінгі: молекулярлы биология және медициналық генетика, физиология негіздері

Реквизиттен кейінгі: клиникалық эпидемиология, клиникаға кіріспе.

12 . Әдебиет:

Негізгі:

- 1.Рыманов, Д. М. Денсаулық сақтауды басқару этикасы : оқу-әдістемелік кешен = Этика управления в здравоохранении : учебно-методический комплекс / - Алматы : Эверо, 2015. - 164 бет. с.60экз.
- 2.Бөлешов, М. Ә. Қоғамдық денсаулық және денсаулықты сақтау : оқулық. - Алматы : Эверо, 2015. – 220 экз.
- 3.Кэмпбелл, А. Медициналық этика: оқу құралы: - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 368 бет-151 экз.
- 4.Жақсыбергенов, А. М. Биомедициналық әдеп: оқулық "Оңтүстік Полиграфия" Баспа үйі ЖШС-і, 2014. - 196 бет.-300экз.
- 5.Кәсіби қарым-қатынас этикасы оқу-әдістемелік құралы / К. А. Абдуллин ; Фармацияны ұйымдастыру және экономикасы және дәрілік қалыптар технол. каф. - Алматы : Эверо, 2014. - 134 бет.-30 экз.

Қосымша:

- 1.Кэмпбелл, А. Медицинская этика: учеб. пособие: пер. с англ. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2010. - 400 с.-20 экз.
- 2.Яровинский, М. Я. Медицинская этика (биоэтика) : учеб. пособие . - М. : Медицина, 2006. – 1 экз.
- 3.Кодекс Республики Казахстан от 18 сентября 2009 года № 193-IV «О здоровье народа и системе здравоохранения».
- 4.Кодекс Республики Казахстан «О семье». 13.01. 2011.

Электронды ресурстар:

- 1.Лопатин, П. В. Биоэтика : учебник для вузов. - 4-е изд., перераб. и доп. - Электрон. текстовые дан. (36,6 МБ). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР- Медиа", 2012. – 3 экз.

1. Кафедра:

Биология және биохимия

2. Білім беру деңгейі:

бакалавриат

3. Білім бағдарламалары:

Стоматология

4. Курс:

2

5. Элективті пәннің атауы:

Медициналық биохимия

6. Кредит саны:

5

7. Мақсаты:

студенттерде негізгі метаболиттік процесстердің адам организміндегі, сүйек және тіс ұлпадағы ерекшеліктері мен олардың реттелуі, молекулалық механизмдері, стоматологиялық ауруларға диагноз қою үшін және емдеуді тиімді бақылауда сауатты интерпретация жасай алу туралы түсінік қалыптастыру.

8. Міндеттері:

- стоматолог - дәрігерлерді дайындауда биологиялық химияның маңызы туралы ұғым қалыптастыру;
- тірі организмдегі ақуыздардың, көмірсулардың, липидтердің және басқа да биологиялық белсенді қосылыстардың биологиялық қызметтері, қасиеттері және химиялық құрылысы туралы білімді қалыптастыру;
- зат алмасу, энергия алмасу, сүйек және тіс ұлпаларында жүретін метаболиттік процесстердің реттелуінің биохимиялық заңдылықтары туралы түсініктерді қалыптастыру.
- организмнің маңызды мүшелері сүйек және тіс ұлпаларындағы метаболизм ерекшеліктері, минерализация және деминерализация туралы түсінікті қалыптастыру;
- стоматологиялық ауруларға диагноз қоюға және метаболизм ауытқуларына түзетулер енгізуде қазіргі заманғы биохимиялық әдістер туралы түсінік қалыптастыру.

9. Пән мазмұны (30-50 сөз)

Ақуыздардың биологиялық функциялары және құрылымдық ұйымдастығы. Ферменттер. Метаболизмде мембраналардың рөлі және көптүрлілігі. Тиімді тағамданудың биохимиялық негіздері. Катаболизмнің арнайы және жалпы жолдары. Биоэнергетика. Көмірсулар, липидтер және ақуыздар алмасуы. Гормондар биохимиясы. Бауыр және бүйрек биохимиясы. Гемпротеиндер алмасуы. Қан биохимиясы. Бұлшық ет, дәнекер, сүйек, тіс және жүйке тіндерінің биохимиясы.

10. Пәнді таңдауды негіздеу: Тәжірибелік медицина стоматология қызметінде тұрғындардың денсаулығын жақсартуға бағытталған жоғары білікті дәрігер-стоматолог қызметкерлерді дайындауды талап етеді.

Осыған байланысты болашақ дәрігерге, «биологиялық химия» пәнін оқыту аурудың туу механизмі туралы, организмдегі метаболиттік процестер туралы толыққанды түсінік алуға мүмкіндік береді.

Биологиялық химия жасушалардың, ұлпалардың және де біртұтас ағзаның тіршілігі негізінде жататын химиялық процесстерді зерттейтін негізгі базалық медициналық пән болып табылады. Болашақ стоматолог-дәрігерлерде «Биологиялық химияны» екпіндетіп оқытудың негізіне сүйек және тіс ұлпаларындағы алмасу процесстері мен метаболизм ерекшеліктерін, осы процеске әсер ететін факторларды түсіну жатады.

11. Оқыту нәтижелері (құзыреттілік)

Білімдер (когнитивтік сала)	Біліктіліктер мен дағдылар (психомоторлық сала)	Жеке тұлғалық және кәсіби құзыреттіліктер (қатынастар)
Кәсіби қызметі үшін медициналық биохимия пәні мен міндеттері туралы білімін көрсете алады. Биохимиялық анализдер жүргізу әдістерін меңгереді Метаболиттік процесстердің жүруінің молекулалық механизмдерін және реттелуін сипаттайды. Биоэнергетика және тиімді тағамдану биохимиясының негізгі қағидаларын түсіндіреді. Молекулалық аурулардың пайда болу механизмдерін, оларды диагностикалық принциптерін атайды Тәжірибеде биохимиялық зерттеу әдістерінің негізгі қағидаларын, негізгі биохимиялық көрсеткіштердің референттік мағынасын біледі.	Заманауи құрал-жабдықтарда: биохимиялық анализаторда, спектрофотометрде жұмыс істей алады. Арнайы анықтамалық материалдарынан керекті мағлұматтарға ізденіс жасайды және жұмыс істей алады. Организмнің биологиялық сұйықтықтарында зертханалық-инструменталды зерттеулердің нәтижелерін интерпретациялауды жүзеге асырады. Қан сарысуының негізгі биохимиялық көрсеткіштерін анықтай алады.	Өзінің жеке ұйғарымдарын және оқу экспериментінің нәтижелерін сынамалы талдай алады. Тәжірибелік сабақтарда, студенттік үйірмелердің отырысында, студенттік ғылыми конференцияларда және т.б. өзінің ұйғарымдарын қорғай біледі. Оқу эксперименттерін жүргізуді жоспарлағанда байқалатын фактыларды және құбылыстарды, олардың өзара себеп-салдарын түсіндіре алады. Топпен жұмыс істеуге ұжымдық шешім қабылдауға қабілетті. Студенттерге, оқытушыларға, емтихан алушыларға оқу процесі кезінде алған білімдерін жеткізе алуға қабілетті

12. Пререквизиттер: химия, молекулалық биология және медициналық генетика, морфология және физиология негіздері.

13. Постреквизиттер: «Жалпы патология», «Органдар мен жүйелер патологиясы», «Жалпы хирургия» модулдері.

14. Әдебиеттер тізімі:

Қазақ тілінде

Негізгі:

- 1.«Биохимия» Е.С. Севериннің ред. басшылығымен, «ГЭОТАР, Медиа», 2014ж;
2. Тапбергенов С.О. Медициналық биохимия –Алматы, 2011
3. Сейтембетов Т.С. Биологиялық химия-Алматы 2011
4. Сеитов З.С., Биохимия, - Алматы, 2012;

Қосымша:

1. Биохимия сұрақтары мен жауаптары. ҚР ҰҒА корп., проф. С.М.Адекеновтің ред. басшылығымен.-Астана,2003.

Орыс тілінде

Негізгі:

1. Биохимия, под ред. Чл.-корр. РАН, проф. Е.С. Северина.- М., 2011
2. Тапбергенов С.О. «Медицинская и клиническая биохимия».- Эверо, 2017.Итом;
3. Тапбергенов С.О. «Медицинская и клиническая биохимия».- Эверо, 2017.Штом;
4. Тапбергенов С.О. Медицинская биохимия.- Астана, 2011.

Қосымша:

1. Кэмпбелл М.К., Биохимия, 1-часть, Алматы-2013;
Биохимия : учебник / под ред. Е. С. Северина. - 5-е изд., испр. и доп. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2011.
Руководство к практическим занятиям по биологической химии: учеб.-методическое рук. для студентов мед. ВУЗов / под ред. С. О. Тапбергенова. - Алматы : Эверо, 2012. - 150 с.

Ағылшын тілінде:

1. Baynes J.W., Dominiczak M.H. Medical Biochemistry, Mosby Elsevier, 2014
2. Ferrier, Denise R. Biochemistry: Lippincott's Illustrated Reviews: textbook/Denise R. Ferrier. -7th ed.- Philadelphia: Wolters Kluwer, 2017.

Электронды ресурстар:

1. Биохимия [Электронный ресурс] : учебник для вузов / под ред. Е. С. Северина. - 5-е изд. , испр. и доп. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 768 с. эл. опт. диск (CD-ROM) - Электрон. текстовые дан. (66,3 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 768 с. эл. опт. диск (CD-ROM)
2. Биохимия [Электронный ресурс] : учебник / под ред Е. С. Северина. - 5-е изд. - Электрон. текстовые дан. (66,4 МБ). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР- Медиа", 2011. - 768 с. эл. опт. диск (CD-ROM)
4. Биохимия с упражнениями и задачами [Электронный ресурс] : учеб. для вузов / Е. С. Северина. - Электрон. текстовые дан. (58,2 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2011. - 384 с. эл. опт. диск (CD-ROM) : ил. - (Электронный учебник).

1. Кафедра: Биология және биохимия

2. Білім беру деңгейі: бакалавриат

3. Білім бағдарламалары: Стоматология

4. Курс: 2

5. Элективті пәннің атауы: Медициналық биохимия

6. Кредит саны: 5

7. Мақсаты: студенттерде негізгі метаболиттік процесстердің адам организміндегі, сүйек және ұлпадағы ерекшеліктері мен олардың реттелуі, молекулалық механизмдері, стоматологиялық аурулардың диагнозын қою үшін және емдеуді тиімді бақылауда сауатты интерпретация жасай алу туралы терең білім қалыптастыру.

8. Міндеттері:

стоматолог - дәрігерлерді дайындауда биологиялық химияның маңызы туралы ұғым қалыптастыру; тірі организмдегі ақуыздардың, көмірсулардың, липидтердің және басқа да биологиялық белгі қосылыстардың биологиялық қызметтері, қасиеттері және химиялық құрылысы туралы білім қалыптастыру;

зат алмасу, энергия алмасу, сүйек және тіс ұлпаларында жүретін метаболиттік процесстер реттелуінің биохимиялық заңдылықтары туралы түсініктерді қалыптастыру.

организмнің маңызды мүшелері сүйек және тіс ұлпаларындағы метаболизм ерекшеліктерін минерализация және деминерализация туралы түсінікті қалыптастыру;

стоматологиялық ауруларға диагноз қоюға және метаболизм ауытқуларына түзетулер енгізуде қолданатын заманғы биохимиялық әдістер туралы түсінік қалыптастыру.

9. Пән мазмұны (30-50 сөз)

«Стоматология» БББ білім алушыларына арналған медициналық биохимия пәнінің негізгі мазмұны – биохимиялық процесстерді молекулалық деңгейде оқып үйрену, оның негізінде тірі организмдегі тіршілігі, метаболизм ерекшеліктері және оның адам ағзасы мен тініндегі реттелуі; сондай-ақ стоматологиялық ауруларды диагностикалаудың биохимиялық принциптері және дәрілердің ферменттік айналымын құрайды.

Қазіргі биохимия іргелі медициналық - биологиялық ғылым, өйткені, ол стоматологтің болмыс кәсіби қызметінде адам организмдегі қалыпты және патологиялы көрсеткіштерді сипаттау үшін қолданылатын молекулалық процесстерді, дәрілердің, улардың әсерлерін түсінуге мүмкіндік береді.

10. Пәнді таңдауды негіздеу: Тәжірибелік медицина стоматология қызметінде тұрғында денсаулығын жақсартуға бағытталған жоғары білікті дәрігер-стоматолог қызметкерлерді дайындау талап етеді.

Осыған байланысты болашақ дәрігерге, «биологиялық химия» пәнін оқыту аурудың патологиялық механизмі туралы, организмдегі метаболиттік процесстер туралы толыққанды түсінік алуға мүмкіндік береді.

Биологиялық химия жасушалардың, ұлпалардың және де біртұтас ағзаның тіршілігі негізін жататын химиялық процесстерді зерттейтін негізгі базалық медициналық пән болып табылады. Болмыс стоматолог-дәрігерлерде «Биологиялық химияны» екпіндетіп оқытудың негізіне сүйек және тіс ұлпаларындағы алмасу процесстері мен метаболизм ерекшеліктерін, осы процесске әсер ететін факторларды түсіну жатады.

11. Оқыту нәтижелері (құзыреттілік)

	Білімдер (когнитивтік сала)	Біліктіліктер мен дағдылар (психомоторлық сала)	Жеке тұлғалық және кәсіби құзыреттілік (қатынастар)
	Кәсіби қызметі үшін медициналық биохимия пәні мен міндеттері туралы білімін көрсете алады. Биохимиялық анализдер жүргізу әдістерін меңгереді Метаболиттік процесстердің жүруінің молекулалық механизмдерін және реттелуін сипаттайды. Биоэнергетика және тиімді тағамдану биохимиясының негізгі қағидаларын түсіндіреді. Молекулалық аурулардың пайда болу механизмдерін, оларды диагностикалық принциптерін атайды	Заманауи құрал-жабдықтарда: биохимиялық анализаторда, спектрофотометрде, фотоэлектрориметрде, электрофоретикалық құрылғыда, центрифугда, термостат, несеп анализаторында жұмыс істей алады. Арнайы анықтамалық материалдарынан керекті мағлұматтарға ізденіс жасайды және жұмыс істей алады. Организмнің биологиялық сұйықтықтарында	Өзінің жетілуін және ұйғарымдарын және экспериментінің нәтижелерін сынам талдай алады. Тәжірибелік сабақта студенттік үйірмеле отырысында, студент ғылыми конференцияларда және т.б. өзінің ұйғарымдарын қорғай біледі. Оқу эксперименттерін жүргізуді жоспарлағанда байқалатын фактыларды және құбылыстарды

	Тәжірибеде биохимиялық зерттеу әдістерінің негізгі қағидаларын, негізгі биохимиялық көрсеткіштердің референттік мағынасын біледі.	зертханалық-инструменталды зерттеулердің нәтижелерін интерпретациялауды жүзеге асырады. Биосұйықтықтардың негізгі биохимиялық көрсеткіштерін анықтай алады.	олардың өзара се салдарын түсіндіре ала Топпен жұмыс іст ұжымдық ше қабылдауға қабілетті. Студенттерге, оқытушыларға, емт алушыларға оқу пров кезінде алған білімд жеткізе алуға қабілетті
--	---	---	--

12. Пререквизиттер: химия, молекулалық биология және медициналық генетика, морфология физиология негіздері.

13. Постреквизиттер: «Жалпы патология», «Органдар мен жүйелер патологиясы», «Жалпы хирур модулдері.

14. Әдебиеттер тізімі:

Қазақ тілінде

Негізгі:

- 1.«Биохимия» Е.С. Севериннің ред. басшылығымен, «ГЭОТАР, Медиа», 2014ж;
2. Тапбергенов С.О. Медициналық биохимия –Алматы, 2011
3. Сейтеббетов Т.С. Биологиялық химия-Алматы 2011
4. Сеитов З.С., Биохимия, - Алматы, 2012;

Қосымша:

1. Биохимия сұрақтары мен жауаптары. ҚР ҰҒА корр., проф. С.М.Адекеновтің ред. басшылығы Астана,2003.

Орыс тілінде

Негізгі:

1. Биохимия, под ред. Чл.-корр. РАН, проф. Е.С. Северина.- М., 2011
2. Тапбергенов С.О. «Медицинская и клиническая биохимия».- Эверо, 2017.Итом;
3. Тапбергенов С.О. «Медицинская и клиническая биохимия».- Эверо, 2017.Итом;
4. Тапбергенов С.О. Медицинская биохимия.- Астана, 2011.

Қосымша:

5. Кэмпбелл М.К., Биохимия, 1-часть, Алматы-2013;
6. Биохимия : учебник / под ред. Е. С. Северина. - 5-е изд., испр. и доп. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2011.
7. Руководство к практическим занятиям по биологической химии: учеб.-методическое рук. для студентов мед. ВУЗов / под ред. С. О. Тапбергенова. - Алматы : Эверо, 2012. - 150 с.

Ағылшын тілінде:

1. Baynes J.W., Dominiczak M.H. Medical Biochemistry, Mosby Elsevier, 2014
2. Ferrier, Denise R. Biochemistry: Lippincott`s Illustrated Reviews: textbook/Denise R. Ferrier. -7th ed.- Philadelphia: Wolters Kluwer, 2017.

Электронды ресурстар:

1. Биохимия [Электронный ресурс] : учебник для вузов / под ред. Е. С. Северина. - 5-е изд. , испр. и доп. - Электрон. текстовые дан. (66,3 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 768 с. эл. опт. диск (CD-ROM).
2. Биохимия [Электронный ресурс] : учебник / под ред Е. С. Северина. - 5-е изд. - Электрон. текстовые дан. (66,4 МБ). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР- Медиа", 2011. - 768 с. эл. опт. диск (CD-ROM)

3. Биохимия с упражнениями и задачами [Электронный ресурс] : учеб. для вузов / Е. С. Северин [и др.] ; под ред. Е. С. Северина. - Электрон. текстовые дан. (58,2 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2010. - 384 с. эл. опт. диск (CD-ROM) : ил. - (Электронный учебник).

1. **Кафедра:** Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық.
2. **Дайындық деңгейі** – Бакалавриат.
3. **Мамандығы:** «Стоматология»
4. **Курс-2**, семестр-4
5. **Элективті пәннің атауы:** «Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтаудағы этика»
6. **Кредит саны-4/120**
7. **Мақсаты:** қоғамдық денсаулық сақтау және саясат стратегиясы саласындағы жекелеген қызмет түрлеріне этикалық аспектілерді анықтау үшін қоғамдық денсаулық негізгі этикалық принциптері (халық және адам ресурстарын басқару нысаналы топтарға кемсітпеушілік тәсіл) қолдануға болады.

9. Міндеттері:

- жаңа және қолданыстағы құқықтық нормаларды жетілдіру, жалпы медицина және қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы білім мен дағдыларды дамытуға қалыптастырады;
- оқу кезеңі ішінде студенттердің әлеуметтік және құқықтық принциптерді, моральдық және кәсіби жауапкершілігін қалыптастыру;
- қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы этикалық және құқықтық құралдарымен жұмыс істеу және студенттердің дағдылары мен қабілеттерін қалыптастыру.
- Студенттерге қоғамдық денсаулық сақтау саласында этиканың негізгі мәселерімен таныстыру

9. Пән таңдауды негіздеу Медициналық этика (лат. *ethica*, грек тілінен алғанда *ethice* – адамгершілікті зерделеу), немесе **медициналық деонтология** (греч. *deon* – парыз; «деонтология» термині соңғы жылдардағы отандық әдебиетте кеңінен қолданылуда), – яғни бұл – медициналық қызметкерлердің кәсіби міндеттерін орындау барысындағы этикалық нормалар мен қағидаттар жиынтығы.

Медициналық этика үш негізгі бағыт бойынша тұлғаралық қарым-қатынастардың әртүрлі мәселелерін зерделейді және шешеді:

- медициналық қызметкер – емделуші,
- медициналық қызметкер – емделушінің туысқандары,
- медициналық қызметкер – медициналық қызметкер.

Төрт әмбебап этикалық принциптер мыналар: қамқорлығынсыз қайырымдылық, автономия, әділдік және толықтығын.

Кейбір ғалымдар кәсіби этика (денсаулық сақтау саласындағы мамандарды тиімді әрекет құндылықтар етуге көмектеседі) денсаулық үш шарасыз өкілдігінің этика туралы бар; қолданбалы этика (денсаулық сақтау саласындағы стратегиялық жоспарлау мен орындау күрделі проблемаларды бөлектеу үшін көмектесетін құндылықтар); және этика насихаттау (халықтың денсаулығына және әлеуметтік әділеттілік артық құны).

Кәсіби этика қоғам ортақ пайдасына шешімдер қабылдауға денсаулық сақтау саласындағы мамандарға: кәсібилік және моральдық, сенім этикалық өлшемдері жатады. Этика туралы дәлелдер, бұл нысан оқу орындары мен денсаулық сақтау практиктердің студенттер арасында кәсіби мәдениетін құруға бағытталған, ол, атап айтқанда, тарих және осы мамандық дәстүрлерін назар аударады. Ол шеберлігі және сенім қоғамдық борышын сезімін күшейтеді. Кәсіби этика рөлі бағдарланған, мамандар өз функцияларын жүзеге асыратын тиімді әрекет етуге көмек болып табылады.

10. Оқытудың нәтижесі.

1) **Білім мен түсіністік** (зерттелген саладағы білім мен түсініктерді көрсету, осы саладағы ең озық білім элементтерін қоса алғанда): этика негіздері мен денсаулық сақтау дағы заңнаманы біледі; қоғамдық денсаулық сақтаудағы ұйымдастыру, жоспарлау және басқару негіздерін

біледі; науқастардың құқықтары мен міндеттерін біледі; денсаулық сақтау саласындағы құқықтар мен міндеттерді, олардың қауіпсіздік кепілдіктерін біледі

2) Білім мен түсінікті қолдану (осы білімді және түсінікті кәсіби деңгейде қолдану): халықтың денсаулығының экономикалық тиімділігін талдауды жүргізеді; қоғамдық денсаулық сақтау проблемаларын шешу үшін сандық зерттеу әдістерін қолданады; денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастық мәселелерін тұжырымдай алады және оларды шешу әдістемесін әзірлейді; халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығына және халықтың денсаулығын қорғау туралы зерттеулер жүргізеді.

3) Ойларды қалыптастыру (аргументтерді қалыптастыру және зерттелетін саладағы мәселелерді шешу): денсаулықты басқару жүйесін жетілдіру үшін дәлелдерді қалыптастырады; денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастық мәселелер туралы дәлелдер жасайды және оларды шешеді; этикалық және құқықтық нормаларды сақтай отырып, жанжалды жағдайларды шешеді.

4) Оқыту дағдысы немесе оқуға деген қабілеттілік (әлеуметтік, этикалық және ғылыми көзқарастарды ескере отырып, пайымдаулар жасауға қажет ақпаратты жинау және интерпретациялау): жеке пайымдауларды, реферат және презентация жасауды, жобаны және тәжірибелік оқытуды, студенттік үйірмені, студенттік ғылыми-зерттеу конференцияларында ұсынады және, т.б.; денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастық, сондай-ақ денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастықтың экономикалық және құқықтық базаны ұйымдастыру ережелерін түсіндіреді

5) Коммуникативті қабілеттілік (мамандарға, онымен қоса, маман емес тұлғаларға ақпаратты, идеяны, мәселелер мен шешімдерді хабарлайды): медициналық заңнамамен денсаулық сақтаудағы санитарлық-эпидемиологиялық қызметтуралы интеграциялау сұрақтарды қарастырады; науқас пен дәрігердің, науқас пен науқастың, дәрігердің, дәрігердің, басқа медицина қызметкерлерінің арасында медициналық құпияны сақтай отырып, өзара қарым-қатынас жасау этикасының қағидаттарын тиімді қолданады.

Реквизитке дейінгі: молекулярлы биология және медициналық генетика, физиология негіздері

Реквизиттен кейінгі: клиникалық эпидемиология, клиникаға кіріспе.

12 . Әдебиет:

Негізгі:

6.Рыманов, Д. М. Денсаулық сақтауды басқару этикасы : оқу-әдістемелік кешен = Этика управления в здравоохранении : учебно-методический комплекс / - Алматы : Эверо, 2015. - 164 бет. с.60экз.

7.Бөлешов, М. Ә. Қоғамдық денсаулық және денсаулықты сақтау : оқулық. - Алматы : Эверо, 2015. – 220 экз.

8.Кэмпбелл, А. Медициналық этика: оқу құралы: - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 368 бет-151 экз.

9.Жақсыбергенов, А. М. Биомедициналық әдеп: оқулық "Оңтүстік Полиграфия" Баспа үйі ЖШС-і, 2014. - 196 бет.-300экз.

10. Кәсіби қарым-қатынас этикасы оқу-әдістемелік құралы / К. А. Абдуллин ; Фармацияны ұйымдастыру және экономикасы және дәрілік қалыптар технол. каф. - Алматы : Эверо, 2014. - 134 бет.-30 экз.

Қосымша:

5.Кэмпбелл, А. Медицинская этика: учеб. пособие: пер. с англ. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2010. - 400 с.-20 экз.

6.Яровинский, М. Я. Медицинская этика (биоэтика) : учеб. пособие . - М. : Медицина, 2006. – 1 экз.

7.Кодекс Республики Казахстан от 18 сентября 2009 года № 193-IV «О здоровье народа и системе здравоохранения».

8.Кодекс Республики Казахстан «О семье». 13.01. 2011.

Электронды ресурстар:

2. Лопатин, П. В. Биоэтика : учебник для вузов. - 4-е изд., перераб. и доп. - Электрон. текстовые дан. (36,6 МБ). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР- Медиа", 2012. – 3 экз.

1. **Кафедра:** Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық.
2. **Дайындық деңгейі** – Бакалавриат.
3. **Мамандығы:** «Стоматология»
4. **Курс-5, семестр-9**
5. **Элективті пәннің атауы:** «Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру және медициналық құқық»
6. **Кредит саны-5/150**
7. **Мақсаты:** Студенттерде міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруды енгізуді есіпке ала отырып денсаулық сақтау жүйесінде тиімді жұмыс істеуге қажетті дағдылар мен машықтарды білім кешенін қалыптастыру. Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру бағдарламасының талаптарына сәйкес емдеу-профилактикалық ұйымның жұмыстарында болашақ денсаулық сақтау мамандарына дұрыс түсіндіруді үйрету.

8. Міндеттері:

- Адам денсаулығына әсер ететін әлеуметтік факторларды зерттеу.
- Аурушандықты алдын алуға, денсаулықты қалпына келтіруге және сақтауға бағытталған әлеуметтік медицина әдістері мен түрін оқыту.
- Тұрғындар денсаулығын әлеуметтік факторлардан қорғауға тиімді әлеуметтік әдістерді өңдеуді үйретуде машықтарды қалыптастыру.
- Қоғамдық денсаулық және денсаулық сақтауды талдауға жүйелік тәсілді үйрету.
- Халықтың денсаулығының үш негізгі аспектісінде білім мен дағдыларды меңгеру: демография, аурушандық және физикалық даму.
- Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау жүйесінде МӘМС жүйесін енгізу жолдарын үйрету.
- МӘМС және ТМККК арасындағы артықшылықтары мен кемшіліктерін талдау.
- МӘМС шеңберінде денсаулық сақтау жүйесіндегі денсаулық сақтау менеджерлерінің басқарушылық әдістері мен қағидаларын білуін дамыту.

9. Пән таңдауды негіздеу

Медициналық сақтандыру – халықтың денсаулығын қорғау жүйесі. Қорланған қаражат есебінен азаматтардың тегін медициналық көмек алуына кепілдік беруді көздейді. Барлық деңгейдегі мемлекеттік бюджеттен қаржыландырылатын тегін денсаулық сақтаудан медициналық сақтандырудың айырмашылығы осында. Медициналық сақтандыру міндетті және ерікті сақтандыру жолымен жүзеге асырылады. Міндетті медициналық сақтандыру мемлекеттік әлеуметтік сақтандырудың бір бөлігі болып табылады және мұнда сақтандыру жарналарын жұмыс істеуші азаматтар үшін кәсіпорынның, ұйымның, басқа да жұмыс берушілердің қаражатынан төленеді, ал еңбекке жарамсыздар, жұмыссыздар үшін тиісті деңгейдегі бюджеттерден қаражат аударылады. Медициналық сақтандыру - бұл жұмыс берушілердің, азаматтардың сақтық жарналары мен бюджеттік қаражаттар есебінен сақтандырылған адамдарға зиянның орнын өтеу үшін және медицина мекемелерінің шығындарының өтемақысын төлеу үшін ауырған, жарақат алған жағдайда денсаулықты қаржыландыру жөніндегі қатынастар. Ол әлеуметтік бағдарланған экономикасы бар елдердің сақтық қорғауы тұтас жүйесінің міндетті атрибуттарының бірі болып табылады.

Оқытудың нәтижесі

- 1) **Білу мен түсіну** (Зеріктеліп отырған саладағы алдыңғы қатарлы білім элементтерін қоса алғанда, сол сала бойынша білімі мен түсінігін көрсете білу):
 - Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруды ендіру бағыттарын біледі;
 - Емдік-профилактикалық қызмет пен халық денсаулығының статистикалық есеп түрін, міндетті медициналық сақтандыру жүйесін енгізу қағидалары мен міндеттерін біледі;
 - Сақтандырушы және сақтанушы ретінде құқықтары мен міндеттерін біледі;
 - Міндетті медициналық сақтандыру жүйесінің тәжірибеде қолдануды біледі.

2) Білімді қолдану және түсіну (Осы білімі мен түсінігін кәсіби деңгейде қолдана білу):

- Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру талап ететін өзгерістерді ескере отырып емханада және стационарда есеп құжаттарын жүргізе алады;
- Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру қызметтерінің тұтынушыларға медициналық көмек көрсету жөніндегі құқықтық, экономикалық және ұйымдастырушылық шаралар кешенін жүргізе алады;
- Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінің ақпараттық жүйелері мен электрондық ақпараттық жұмыстарын жүргізе алады;
- Инновациялық бағдарламаларды жасау және оларды жүзеге асыру бойынша іс-шаралардың жоспарын жасай алады.

3) Талқылауды қалыптастыру (дәйектемелер құрастыру және зерттеп отырған саласындағы проблемаларды шешу):

- Міндетті медициналық сақтандыру қорының және тегін медициналық көмектің кепілді көлемінің өзара әрекеттесуінде медициналық көмек ұйымдастыру мәселелері бойынша жауап беруге қабілетті;
- Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру қорында сақтандыру полисін тіркеу ережелерін еркін тұспалдайды;
- Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру шеңберінде медициналық көрсетілетін қызметтерді тұтынушыларды есепке алуды жүргізуге қабілетті;
- Командада жұмыс істеу қабілетін көрсетеді.

4) Коммуникативті қабілеттер (ақпаратты, идеяларды, мәселелерді және шешімдерді мамандарға да, маман еместерге де жеткізе білу қабілеттерінің болуын көздей):

- Міндетті медициналық сақтандыру жүйесін енгізуге сәйкес сақтандыру полисін алу және медициналық көмек алу ережелері туралы өзекті мәселелерді түсіндіруді студенттер арасында ақпарат тарату үшін алған білімдерін қолданады;
- Медициналық практикада пайдаланылатын медициналық және әлеуметтік қорғау түрлерін дифференциялайды;
- Оқу – әдістемелік іс-шараларды жоспарлауда студенттерге, мұғалімдерге, емтихан қабылдаушыларға өздерінің білімдері мен дағдыларын жүзеге асырады;
- Медициналық сақтандыруда өз дағдыларын қалыптастыра алады.

5) Білім беру дағдылары немесе оқуға деген қабілеті (әлеуметтік, этикалық және ғылыми көзқарастарды ескере отырып, пайымдаулар жасауға қажет ақпараттар жинауды және интерпретациялауды жүзеге асыру):

- Халық денсаулығы, халықтың әлеуметтік осал топтары туралы ақпарат жинауды талдауын жүргізеді;
- Міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесі туралы халықтың хабардарлығын арттырады;
- Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру ережелеріне сәйкес қорытынды жасауға және ұсыныстар беруге мүмкіндік беретін аудит жүргізуге қабілетті;
- Қоғам алдында денсаулыққа байланысты мәселелер бойынша ашық дәрістер өткізуге қабілетті.

10. Реквизитке дейінгі: Әлеуметтік медицина.

11. Реквизиттен кейінгі: Магистратура пәндері.

12. Әдебиет:

Негізгі:

- 1.Бөлешов, М. Ә. Қоғамдық денсаулық және денсаулықты сақтау : оқулық / М. Ә. Бөлешов. - Алматы : Эверо, 2015. - 244 бет с.
- 2.Сәрсенбаева, Г. Ж. Қоғамдық денсаулық сақтау : оқу құралы / Г. Ж. Сәрсенбаева ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ОҚМФА. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 184 бет. с.
- 3.Повышение качества медицинской помощи и безопасности пациентов в медицинских организациях : наглядное руководство / пер. с англ. Г. Э. Улумбековой ; под ред. С. С. Панисар. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 160 с.

4. Лекционный комплекс по дисциплине: "Глобальное здравоохранение" : лекций / каф. общественного здравоохранения-1. - Шымкент : ЮКГФА, 2016. - 17 с
5. Лисицын, Ю. П. Общественное здоровье и здравоохранение : учебник / Ю. П. Лисицын, Г. Э. Улумбекова. - 3-е изд., перераб. и доп. ; Мин-во образования и науки РФ. Рек. ГОУ ВПО "Первый гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 544 с.
6. Мамырбаев, А. А. Основы медицины труда: учеб. пособие / А. А. Мамырбаев. - Актобе : Самрад, 2015. - 388 с.
7. Левчук, И. П. Безопасность жизнедеятельности : учеб. пособие для мед. училищ и колледжей / И. П. Левчук, Е. К. Хандогина ; М - во образования и науки РФ. - ; Рек. ГОУ ВПО "Первый Московский мед. ун - т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 144 с.
8. Медик, В. А. Общественное здоровье и здравоохранение : учебник / В. А. Медик, В. К. Юрьев. - 2-е изд., испр. и доп. ; Рек. ГОУ ВПО "Моск. мед. акад. им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 608 с.
9. Общественное здоровье и здравоохранение, экономика здравоохранения. В 2 т. Т. 1 : учебник / М-во образования и науки РФ ; под ред. В. З. Кучеренко. - ; Рек. ГБОУ ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 688 ил.
10. Общественное здоровье и здравоохранение, экономика здравоохранения. В 2 т. Т. 2 : учебник / М-во образования и науки ; под ред. В. З. Кучеренко. - ; Рек. ГБОУ ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 160 с. : ил. -

Қосымша:

1. Бөлешов, М. Ә. Қоғамдық денсаулық және денсаулықты сақтау : оқулық / М. Ә. Бөлешов ; ҚР БҒМ. - Алматы : ҚР жоғары оқу орындарының қауымдастығы, 2012. - 256 бет. с.
2. Сапарбеков, М. К. Лекции по общей эпидемиологии : избранные лекции: учеб.-методическое пособие / М. К. Сапарбеков. - ; Рек. к печати решением Учен. Совета АГИУВ. - Алматы : Эверо, 2013. - 78 с.
3. Медик, В. А. Общественное здоровье и здравоохранение : рук. к практическим занятиям: учеб. пособие / В. А. Медик, В. И. Лисицын, М. С. Токмачев ; М-во образования и науки РФ; ФГУ "Федеральный ин-т развития образования". - ; Рек. ГОУ ВПО "Моск. мед. акад. им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 400 с. : ил.
4. Полунина, Н. В. Общественное здоровье и здравоохранение : учебник / Н. В. Полунина ; Рек. Учебно-метод. объедин. по мед. и фармацев. образ. вузов России. - М. : МИА, 2010. - 544 с. : ил.

Электронды ресурстар.

1. Лисицын, Ю. П. Общественное здоровье и здравоохранение [Электронный ресурс] : учебник / Ю. П. Лисицын, Г. Э. Улумбекова. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон. текстовые дан. (43,1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM).
2. Дәріс кешені. Ғаламдық денсаулық сақтау пәні бойынша [Электронный ресурс] : дәріс кешені / №1 қоғамдық денсаулық сақтау кафедрасы. - Электрон. текстовые дан. (208Кб). - Шымкент : ОҚМФА, 2016. - 16 бет. с.
3. Первичная медико - санитарная помощь как приоритет в системе здравоохранения [Электронный ресурс] : лекционный комплекс / ЮКГФА. Кафедра: "Общественное здравоохранение - 1". - Электрон. текстовые дан. - Шымкент : [б. и.], 2015. - эл. опт. диск
4. Медик, В. А. Общественное здоровье и здравоохранение [Электронный ресурс] : учебник / В. А. Медик, В. К. Юрьев. - Электрон. текстовые дан. (47,6 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 608 с. эл. опт. диск (CD-ROM)
5. Лисицын, Ю. П. Общественное здоровье и здравоохранение [Электронный ресурс] : учебник / Ю. П. Лисицын, Г. Э. Улумбекова. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон. текстовые дан. (40,9 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2011. - 544 эл. опт. диск
6. Щепин, О. П. Общественное здоровье и здравоохранение [Электронный ресурс] : учебник / О. П. Щепин, В. А. Медик. - Электрон. текстовые дан. (43,6 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2011. - 592 с. эл. опт. диск (CD-ROM).

- 1. Кафедра – акушерлік және гинекология**
- 2. Білім беру деңгейі - бакалавриат**
- 3. Білім бағдарламасы - 6В10103 «Стоматология»**
- 4. Курс – 4, кредиттер саны – 3, сағат саны – 90.**
- 5. Элективті пән атауы – Акушерия және гинекология**

Мақсаты:

Физиологиялық және патологиялық жүктіліктің, босанғаннан кейінгі кезеңнің және лактация кезеңінің өту ерекшеліктерін ескере отырып, жүктілік кезінде және босанғаннан кейінгі кезеңде стоматологиялық ауруларды диагностикалау, емдеу және алдын алу бойынша құзыреттілікті қалыптастыру; жиі кездесетін гинекологиялық аурулар кезінде; акушерия және гинекологияда, оның ішінде шұғыл жағдайларда қолданылатын практикалық дағдылардың негіздеріне оқыту. Жүкті, босанғаннан кейінгі және гинекологиялық науқастарға тұлғааралық қарым-қатынас және кеңес беру дағдыларын жетілдіру.

Пән мазмұны:

Физиологиялық және патологиялық жүктіліктің, босанғаннан кейінгі кезеңнің және лактация кезеңінің өту ерекшеліктерін ескере отырып, жүктілік кезінде және босанғаннан кейінгі кезеңде стоматологиялық ауруларды диагностикалау, емдеу және алдын алу бойынша құзыреттілікті қалыптастыру; жиі кездесетін гинекологиялық аурулар кезінде; акушерия және гинекологияда, оның ішінде шұғыл жағдайларда қолданылатын практикалық дағдылардың негіздеріне оқыту. Жүкті, босанғаннан кейінгі және гинекологиялық науқастарға тұлғааралық қарым-қатынас және кеңес беру дағдыларын жетілдіру.

Міндеттері:

1. Жиі кездесетін акушериялық жағдайлар мен гинекологиялық патологиялардың негізгі әйгіленуі жөнінде студенттерге заман талабына сай білім беру;
2. Жиі кездесетін акушериялық жағдайлар мен гинекологиялық ауруларда күттірмейтін көмек көрсетуді, бақылау жоспарын құруға және науқастарға қажетті күтім көрсетуге үйрету;
3. Акушерия және гинекологиялық бағыттағы мекемелерде нормативті құжаттарға сәйкес санитарлы – гигиеналық және эпидемияға қарсы тәртіпті сақтау және бақылауға үйрету;
4. Отбасын жоспарлау және контрацепция туралы науқастарға олардың жанұясына кеңес беруге үйрету;
5. Акушерия және гинекологиядағы жедел жағдайларда дәрігерге дейін көмек көрсетуге үйрету.

Пәнді таңдау негіздері:

ҚР әйелдердің денсаулығын қорғауды ұйымдастыру. Кез-келген мамандықтың дәрігері шұғыл жағдайларда көмек көрсетугі керек, бұл әсіресе ана мен ұрықтың өмірі дәрігердің жылдамдығы мен шеберлігіне байланысты болатын акушерияда өте маңызды. Акушерлік және гинекологиялық патологиясы болған кезде акушерлік-гинекологиялық мәртебесін ескере отырып, стоматологиялық ауруларды емдеу; жүкті, босанатын, босанған әйелдерге шұғыл көмек көрсету.

Әйелдердегі стоматологиялық аурулардың алдын-алудағы тіс дәрігерінің рөлі, жүктілік пен босану ағымының балалардағы тіс-жақ жүйесі патологиясының дамуына әсері. Жүкті және босанған әйелдердегі іріңді-септикалық асқынулардың дамуындағы одонтогендік инфекция. Жүктіліктің қауіпті кезеңдері, эмбрион/ұрықтың даму кезеңдері; жүктілік кезінде әйелдің ағзасында болатын өзгерістер. Жүктіліктің асқынған ағымы (ерте токсикоз, гестоз, анемия, инфекция)

Оқытудың нәтижелері (құзыреттіліктер)

1) Білім және түсіну:

- акушерия және гинекология пәні мен міндеттері туралы білімдерін көрсетеді;

2) білім мен түсінушілікті қолдану

- акушерия және гинекологияда алғашқы медициналық көмек көрсету және зерттеу әдістерін меңгерген;

- Акушерлік және гинекологиядағы патологияның алдын алу және диспансерлеу дағдыларын меңгерген ;

3) пайымдау қалыптастыру

- алынған білімді жүктілік кезіндегі этиопатогенездің, клиниканың, асқынулардың және экстрагениталдық аурулардың ерекшеліктерін түсіну үшін пайдаланады;

- Акушерия бойынша алған теориялық білімдерін оларды интернатура деңгейінде одан әрі зерттеу үшін қолданады;;

4) коммуникативтік қабілеттер

- әр түрлі акушерлік жағдайларда әртүрлі адамдармен қарым-қатынас жасау кезінде қарым-қатынас дағдыларын көрсетеді;

– кәсіби мінез-құлықты көрсетеді-жауапкершілік, өнімділік, өзін-өзі бағалау, рефлексия;

5) оқу дағдылары немесе оқу қабілеті

- жаңа білім алуға дайындығы мен қабілетін көрсетеді;

Реквизитке дейінгі: Анатомия, физиология және патология.

Реквизиттен кейінгі: Акушерия және гинекологиядан интернатура

Әдебиеттер:

негізгі:

1. Дошанова А.М. Акушерия: оқулық. – Алматы: Эверо, 2014. – 640 бет – 30 экз.
2. Бодяжина И.И. Акушерство: учебник 1,2,3 том.- Эверо, 2015
3. Руководство по акушерству и гинекологии для фельдшеров и акушерок: под ред. В.Н.Прилепской, В.Е.Радзинского. – М., 2007. – 688 с.

қосымша:

1. Неотложная помощь в акушерстве и гинекологии: руководство / под ред. В. Н. Серова. - 2-е изд., испр. и доп. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2011.
2. Кайлюбаева Г. Ж. Физиология беременности. Дородовой уход : учебно - методическое пособие / Г. Ж. Кайлюбаева, Г. Н. Баймусанова; МЗ РК - 2-ое издание - Карағанды : АҚНҰР, 2019. - 132 с